

Pályamű

„A példamutatás nem a legfontosabb dolog, amivel másokat befolyásolhatunk, hanem az egyetlen.”

(Albert Schweitzer)

**az Országos Bírószági Hivatal Elnöke által
33.E/2025.(I.27.) OBHE határozattal a
Veszprémi Törvényszék elnöki állására kiírt
pályázatra**

dr. Horváth Tünde

I. Előzmények

A Veszprémi Törvényszék elnöki feladatait 2012. december 1.-2024. november 30. között, azaz két cikluson keresztül dr. Némethné dr. Szent-Gály Edit Katalin látta el. Vezetése alatt a Törvényszéken mind igazgatási, mind szakmai munka szempontjából óriási fejlődés zajlott, amelynek eredményeként a vezetői kinevezése lejártakor egy jól működő, kiváló ítélkezési eredményeket felmutató bíróság vagyunk.

Az eredményességet elősegítette a bírósági szervezet átalakítását megalapozó, működésünk szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bíró sarkalatos jogszabályok, a bíróságok szervezetről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (Bjt.) elfogadása és hatályba lépése.

Az eredményességhez hozzájárult a 2012. január 1-től hatályba lépett bírósági igazgatási modellváltás, amely nemcsak helyi, hanem országos szinten is nagy szerepet játszott a bíróságok eredményességét hátráltató problémák hatékony megoldásában.

A teljesség igénye nélkül megoldást kellett találni

- ~ az elhúzódó perek magas számának csökkentésére,
- ~ a hatályon kívül helyezések arányának javítására,
- ~ a bírói létszámhiány kezelésére,
- ~ a bírói–titkári feladatkörök átfedésének megszüntetésére, a foglalkoztatás hatékonyságának növelésére,
- ~ az igazgatási ellenőrzés szabályozásának elégtelenségére,
- ~ a korszerűtlen bírósági infrastruktúra és az informatikai eszközellátottság fejlesztésére,
- ~ a belső és külső kommunikáció kialakítására,
- ~ a bírósági gazdálkodás racionalizálására, a pazarlás, indokolatlanul magas dologi kiadások csökkentésére,
- ~ a belső kontrollrendszer hiányosságainak megszüntetésére.

A bírósági igazgatásban mérőszámok számító, a bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzatról szóló 6/2015. (XI.30.) OBHE utasítás is ebben az időszakban került megalkotásra, amely azóta is a bírósági igazgatás egyik legfontosabb központi szabályozási jogforrása.

A fentiek közrehatása mellett, a változás és fejlődés igényét felismerő vezetői szemléletváltás és elkötelezett vezetői munka számos eredményt hozott.

A teljesség igénye nélkül,

- ~ az elhúzódó perek száma drasztikusan csökkent, 2012-ben még 280 db két éven túli peres ügy volt, ezek száma 2024. december 31. napjára 50 db lett,
- ~ a hatályon kívül helyezések száma jelentősen javult, 2011-ben 90 volt, 2024-ben 32-re csökkent,

- ~ a bírói létszám nőtt és stabilizálódott, 2012.végén ténylegesen 64 bíró ítélkezett, jelenleg az engedélyezett bírói létszám 88 fő,
- ~ a bírói profiltisztításnak köszönhetően a bírói-titkári feladat- és hatáskörök letisztultak, a bírák munkaterhét a titkárok nemperes feladatellátása jelentősen csökkenti,
- ~ megszületett az igazgatás központi szabályozása mellett annak helyi szabályozása,
- ~ a bíróságunk infrastrukturális ellátottságának színvonala javult és korszerűbbé is vált, az informatikai eszközellátottság nagyarányú fejlődésen ment keresztül, a bírósági munkaállomások mellett a bírák otthoni munkavégzését laptop, notebook stb. segíti,
- ~ a belső kommunikációt a 2015-ben létrehozott Intranetes felület, a bíróság külső kommunikációját a Törvényszék külső honlapja biztosítja,
- ~ a bíróság gazdálkodása takarékosabbá és észszerűbbé vált (egyes munkakörök átcsoportosításával a fizikai munkakörök külső vállalkozók felé történő kiszervezése megszűnt, 2013-tól racionalizálásra került a hétvégi készenléti-ügyeleti rendszer, a postaköltségek csökkentésére helyi kézbesítési rendszer került kialakításra),
- ~ kialakításra és hatékonyan működtetésre került a belső kontrollrendszer.

Az alapok kialakítása után további fejlődés és építkezés vehette kezdetét.

Az ügyek elhúzódásának a megakadályozása mint kiemelt stratégiai cél elérését jelentősen szolgálta a 2022.El.II.B.1/1. számú Elnöki intézkedés meghozatala és következetes végrehajtása, amely komplex, egységes ellenőrzési protokollt alakított ki az intézkedési késedelmek megszüntetésére.

Az ítélkezés minőségi mutatóinak javítását támogatta a szakági kollégiumvezetők által kialakított magas színvonalú szakmai műhelymunka, a tudásmegosztás, a képzések széles körben történő elérhetővé tétele, az önképzés támogatása, az új eljárási kódexek alkalmazására történő intenzív felkészülés.

A bírák eredményes feladatellátását a digitalizáció egyre növekvő térnyerése, a távoli elérések biztosítása, a központi és helyi informatikai fejlesztések segítették.

A bíróságunk működésének ügyfélközpontúságát a tanúgondozás bevezetése és az ügyfélcentrum kialakítása mellett az ügyféltámogató fogadóórák kialakítása erősítette.

Szervezeti változások is érintették bíróságunkat.

A közigazgatási eljárás egyfokúsításával összefüggésben a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság régióközponti bírósággá vált. Illetékességének bővülése folytán intenzív létszámfejlődés vette kezdetét, amelynek hatására tevékenységét a Törvényszék Vár utcai épületétől különálló, önálló bérleményben folytatta.

2020. március 31-i hatállyal megszűntek a közigazgatási és munkaügyi bíróságok, valamint a közigazgatási és munkaügyi ítélkezés korábbi szakmai testületei. A

változások eredményeként a közigazgatási perek eggyel magasabb bírósági szintre kerültek. 2020. április 1. napjától a Veszprémi Törvényszék igazságszolgáltatási tevékenysége egy regionális illetékességgel eljáró, új szakmai kollégiummal, a Veszprémi Törvényszék Közigazgatási kollégiumával bővült. A közigazgatási kollégium felállítása a megnövekedett bírói és igazságügyi alkalmazotti létszámhoz igazított infrastrukturális feltételek biztosítását igényelte, emellett a közigazgatási perrendtartás szerint több ütemben megvalósuló regionalizáció ügyátadásaival is számolni kellett. Mindez a növekvő ügyforgalommal érintett közigazgatási ügyszak munkaterhét tovább növelte.

2022. január 1. napjától kezdte meg működését az ország első törvénykezési helye, a Balatonfüredi Törvénykezési Hely, amelynek kialakítása és működtetése komplex feladatként jelentkezett.

A stabil alapok lerakására nagy szükség volt, mivel 2020-tól a bíróságok működésének és az igazgatásának olyan váratlan fejleményekre kellett reagálnia, mint a koronavírus világjárvány, a veszélyhelyzet, az energiaválság, illetve az infláció.

E nehezített körülmények közötti eredményes helytállás a bírák és igazságügyi alkalmazottak elhivatottságán túl a korábban meghozott vezetői intézkedések helytállóságát is visszaigazolta.

Összegzően, a Veszprémi Törvényszéket országos összehasonlításban is kimagasló időszerűség, magas szakmai színvonalú ítélkezés, példás minőségi mutatók, kedvező mennyiségi mutatók, érkezést elérő/meghaladó befejezés számok jellemzik.

II. Személyes motiváció

A fenti előzményekre két ok miatt tartottam fontosnak kitérni. Egyrészt azért, mert a jelen pályázati kiírással érintett hivatalba lépő új elnök egy stabil igazgatási és szakmai alapokkal bíró, kiválóan működő bíróság további vezetésére vállalkozik. E tevékenysége során bátran építhet mindazokra az eredményekre, értékekre, fejlődési folyamatokra, amik a bíróság jelenlegi helyzetét eredményezték és meghatározzák. Jövőbeni vezetői tevékenységét célszerű ezek szem előtt tartásával végeznie. A korábban megvalósított vezetői elképzelések és intézkedések közül érdemes mindazt tovább vinni és folytatni, amely a Törvényszék, mint ítélkező szakmai közösség számára hasznos és előremutató. Mivel az igazgatási alapok lefektetésre kerültek, a hivatalba lépő új elnöknek ezeket már nem kialakítania, hanem működtetnie kell. Ennek során a korábbinál nagyobb hangsúlyt helyezhet az ítélkezés szakmai feltételeinek javítására, az elmélyült bírói munkavégzés feltételeinek, továbbá a nyugodt és kiegyensúlyozott munkahelyi légkörnek a biztosítására.

A másik ok, ami miatt a jelenlegi helyzethez vezető utat kicsit bővebben mutattam be, az, hogy e megelőző fejlődési folyamatnak személy szerint én magam is részese, ezáltal alakítója voltam.

A klasszikus bírósági életpályának megfelelően voltam bírósági fogalmazó, titkár. Bíróként teljesítettem szolgálatot polgári, majd közigazgatási ügyszakban.

2014. december 1.-2020. március 31. között a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (KMB) elnökeként, majd 2020. október 1. napjától a Veszprémi Törvényszék Közigazgatási Kollégiumának kollégiumvezetőjeként igazgatási vezetői tevékenységgel is hozzájárultam a Törvényszék eredményeinek eléréséhez.

A közigazgatási ítélkezést érintő elmúlt években tervezett, majd megvalósult, végül lezajlott szervezeti és szakmai változásokat nem csak közigazgatási bíróként éltem át. Igazgatási vezetőként e folyamat során nagy számú igazgatási feladat hárult rám. KMB elnökségem alatt a szervezeti egység illetékessége regionálissá vált, létszáma 12 főről 42 főre emelkedett. A nem jogi beosztású dolgozók felvételét én intéztem. A létszámfejlesztés eredményeként e szervezeti egység 2018. szeptemberében a Törvényszék Vár utcai épületéből különálló épületbe, a jelenleg is használt bérleménybe költözött. Ez a megnövekedett létszámhoz igazodó infrastrukturális, műszaki-informatikai előfeltételek biztosításán túl az önálló épületben működéssel együttjáró újabb igazgatási feladatokat vont maga után. Ezzel egyidejűleg kellett számolni a regionalizációból eredő ügyátadásokkal, amelynek során 2019-2020. években több ütemben a nem régióközponti bíróságoktól összesen 234 ügyet vettünk át, amelyből 18 ügy két éven túli, elhúzódott ügy volt. A kollégium vezetésem alatt a többlet ügyérkezést elkötelezett munkával eredményesen feldolgozta.

A KMB megszűnését követően új kihívást a Törvényszék új szakmai testületének, a regionális illetékességgel eljáró Közigazgatási Kollégiumnak a felállítása, működtetésének elindítása jelentett. A kollégium alakuló ülésének összehívása, ügyrendjének megalkotása, ügyelosztási rendjének kialakítása, az új személyi összetételű kollektíva tagjai közötti munkamegosztás kialakítása, az elsőfokú ítélkezésben egyedülálló egyesbíró működés mellett megvalósuló több, hivatásos bíróból álló tanácsban működés gyakorlatának a kialakítása mind szakmai, mind igazgatási szempontból nagy kihívás volt.

Az előbbieken vázolt tevékenységeim eredményeként nemcsak szakmai ismereteim bővültek, de javult a szervező és problémamegoldó képességem, a kapcsolatok és folyamatok menedzselésében hatékonyabbá váltam, fejlődött a kommunikációs képességem. Összegzően, mindez jelentősen hozzájárult a bíróságok vezetéséhez és igazgatásához szükséges ismereteim, készségeim és kompetenciáim fejlesztéséhez.

A bíróságunk működését az eltelt, mintegy 32 évi szolgálatom során megismertem, az itt dolgozó bírákkal és igazságügyi alkalmazottakkal jó munkakapcsolatot alakítottam ki.

A pályázatot a Veszprémi Törvényszék elkötelezett bírójaként azért nyújtom be, mert felelősséget érzek a Törvényszék további működésének sikerességéért. Pályázatom benyújtásában elsősorban az motivál, hogy a bírósági szervezetben szerzett több évtizedes ítélkezési és igazgatási tapasztalatomat a Törvényszék közösségének, egészének szolgálatába állítsam.

III. Az OBH Elnökének stratégiai céljai

A Bszi.76.§(1) bekezdés a) pontja szerint a bírósági igazgatás hosszú távú feladatait és megvalósításuk feltételeit tartalmazó programot az OBH Elnöke alakítja ki.

A stratégiai célok egymással összefüggésben határozzák meg a bíróságok működését, mind a bírák, mind a bírósági vezetők számára olyan sorvezetőt adva, amely kétség

esetén, illetve a napi feladatellátás során egyértelmű eligazítást ad. A bíróságok működése és a bíróságok vezetése során ezeket a célokat kell elsődlegesen szem előtt tartani. Fontosságukat igazolja az is, hogy e célok egyszerre szolgálják magának a bíróságnak, mint szervezetnek, és e szervezetben dolgozó bírának mint egyéneknek az érdekeit.

A stratégiai célok a következők:

- ~ a bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék, a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítélkezzenek,
- ~ az emberi erőforrások elosztása és hasznosítása optimális legyen,
- ~ a tárgyi feltételek biztosítása, azok elosztása és hasznosítása optimális legyen,
- ~ a bírósági szervezet integritása, az ítélkezési és igazgatási munka átlátható, utóbbi kiszámítható és ellenőrzött legyen,
- ~ a bírósághoz való hozzáférés egyszerűbbé váljon,
- ~ a képzési rendszer fejlődjön, javuljon az együttműködés a többi hivatásrenddel.

A független ítélkezéssel mint stratégiai céllal való azonosulás nem lehet kérdéses egy olyan pályázó részéről, aki több évtizede teljesít bírói szolgálatot a szervezetben, hiszen, a kizárólag a jogszabályoknak való megfelelésre, a pártatlanságra és az objektivitásra való képesség az ítélkezés alatt a bíró immanens részévé válik.

Az ítélkezés személyi, tárgyi és egyéb működési feltételeinek megteremtésével összefüggő további stratégiai célok már kiemelten a bírósági vezető feladataihoz kapcsolódnak. A Bszi.119.§-ának előírásai szerint ugyanis a bíróság elnöke az OBH Elnöke által meghatározott alapelveknek megfelelően szervezi és irányítja a vezetése alatt álló bíróság működését.

A stratégiai célok olyan logikusan összeállított, észszerűen megfogalmazott követelményrendszert alkotnak, amelynek érvényesülése a demokratikus berendezkedés működésének alappillére, összességében a köz érdekét szolgálja.

IV. A Törvényszék elnökének feladatai

Az elnök feladatait a Bszi.119.§-120.§-ai, a Bjt. előírásai, az Országos Bírósági Hivatal Elnökének szabályzatai, határozatai, utasításai, ajánlásai, valamint a Veszprémi Törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzata (SZMSZ) határozzák meg.

A szabályozás kiterjedt voltára és a feladat összetettségére figyelemmel az egyes feladatok felsorolásától eltekintek, az elnöki feladatokat előíró rendelkezések e tevékenységre kötelezően irányadók. A Törvényszék igazgatása a bíróságok működésének valamennyi aspektusát érinti, a működés egyes feltételei egymással szorosan összefüggenek, azok nem szétválaszthatók, így azokat a maguk komplexitásában szükséges kezelni.

Összegzően kijelenthető, hogy a Törvényszék működésének valamennyi olyan feltételét, ami nem központiilag biztosított, az elnöknek a feladata biztosítani, úgy, hogy az a stratégiai célok megvalósulását szolgálja.

A pályamű további részeiben e feladatokat érintő rövid, közép és hosszútávú terveimet mutatom be. Előrebocsátom, hogy ennek során nem az általam

szükségesnek ítélt konkrét vezetői intézkedéseket és döntéseket ismertetem, hanem a jövőben lehetséges vezetői döntéseket megalapozó elképzeléseimet vázolom. Ennek oka az, hogy közigazgatási kollégiumvezetőként elsősorban az általam vezetett ügyszakot érintő adatokat és információkat ismertem meg olyan mélységben, ami akár konkrét vezetői döntések megfogalmazását megalapozná, az egyéb ítélkezési területeken folyó működés sajátosságait, a munkamegosztást, munkaterhet részletesen meg kell ismernem ahhoz, hogy az konkrétumok megfogalmazásához vezessen. E folyamat során kiemelten számítok a helyi vezetők, a szakági kollégiumvezetők és az egyes működési területek felelőseinek segítő együttműködésére és támogatására. Terveimet a számomra jelenleg elérhető adatok és információk alapján vázolom, amihez csak az elengedhetetlenül szükséges mértékben kívánok statisztikai adatokat bemutatni.

V. A Törvényszék ügyforgalmi helyzete

A Veszprémi Törvényszék országos viszonylatban a közepes méretű bíróságok közé tartozik, mérete ugyanakkor mind az engedélyezett bírói létszám, mind a kifejtett tevékenység (regionális illetékességű közigazgatási ítélkezés), mind a bírósági épületek tekintetében (Balatonfüredi Törvénykezési Hely) bővült az elmúlt években.

A Veszprémi Törvényszék országos összehasonlításban az átlagos munkateherrel dolgozó bíróságok közé tartozik. E megállapításom a Kp.Intrán elérhető Létszámgazdálkodási Kabinet által közzétett táblázatba foglalt összesített adatokon alapul. A 2021.-2023. évekre közzétett érkezett ügyek számából és azok súlysúlyszámából az a megállapítás tehető, hogy az érkezett ügyek száma a Törvényszék egyik ítélkezési szintjén és szakágában sem érte el az országos átlagot. Az ügyek nehézségi fokát, ezáltal a bírák munkaterhét kifejezni hivatott súlyszámok tekintetében a 2023. évben mindössze két területen volt átlagot meghaladó súlyszám összesség, az egyik a közigazgatási ügyszak, a másik a Törvényszék I. fokán, P+G peres szakban.

Az ügyforgalom olyan külső adottság, amit számtalan, tőlünk független tényező alakít, a jogalkotástól kezdve a társadalmi viszonyok változásáig. Az ügyforgalmat befolyásolni nem tudjuk, kiemelt vezetői feladat azonban annak folyamatos figyelemmel kísérése. E körben a változások irányát, a bennük felfedezhető tendenciákat érdemes figyelni.

A bírói munka mennyiségi adatai tekintetében általános elvárásként jelenik meg az a kíváncsiság, hogy adott időszakban beérkező ügyek elintézését is nyerjenek. Ha a befejezett ügyek száma meghaladja a beérkező ügyek számát, az időszak végén folyamatban maradt ügyek száma csökken.

2023. év:

A 2023. évről az összbírói értekezletre készített beszámolóból kitűnik, hogy járásbírói szinten polgári és büntető ügyszakban, büntető nemperes ügyszakban, nem székhelyi járásbíróóságok polgári, gazdasági, illetve büntető ügyszakában emelkedett az ügyérkezés, míg polgári nemperes ügyszakban kis mértékben csökkent.

Törvényszék I. fokán P-G-M peres és nemperes ügyszakban, felszámolási területen, közigazgatási peres ügyszakban az érkezés emelkedett, míg büntető peres és nemperes szakban, beleértve a BV ügyeket is, az érkezés csökkent.

Törvényszék II. fokán valamennyi ügyszakban csökkent az ügyérkezés.

2023-ban a befejezés adatai az érkezések számát járásbírói szinten és Törvényszék II. fokán jellemzően meghaladják, kivétel ez alól a polgári nemperes és büntető nemperes ügyszak. A befejezések száma elmaradt az érkezések számától Törvényszék I. fokán több területen is, így például P-G-M peres és nemperes szakban, felszámolási területen és cégügyeknél, valamint a közigazgatási ügyszakban.

A fentiek eredményeként a 2023. évben összesen beérkezett 28.745 ügyből 28.426 lett befejezve, így az év végén folyamatban maradt ügyek száma az előző évihez képest 4475-re nőtt.

A fentiekből arra a megállapításra lehet jutni, hogy a Veszprémi Törvényszék ügyforgalmi helyzete általánosságban illeszkedik ahhoz az országos tendenciához, ami az ügyérkezések stagnálásában, illetve csökkenésében nyilvánul meg. Az átlagos, illetve ahhoz közeli érkezés a jellemző, ha van is időnként, ügyszakonként, vagy szintenként emelkedés vagy kiugrás, az rendszerint nem szignifikáns. Az évente adott szintre és adott ügyszakra beérkező ügyek volumenétől is függően, 5-10%-ot el nem érő növekedés rendszerint nem tekinthető olyan súlyúnak, ami vezetői beavatkozást, intézkedést, vagy munkaszervezési változtatást indokolna.

2024. év:

A pályamű készítésekor már ismertek a 2024. évre vonatkozó főbb adatok is.

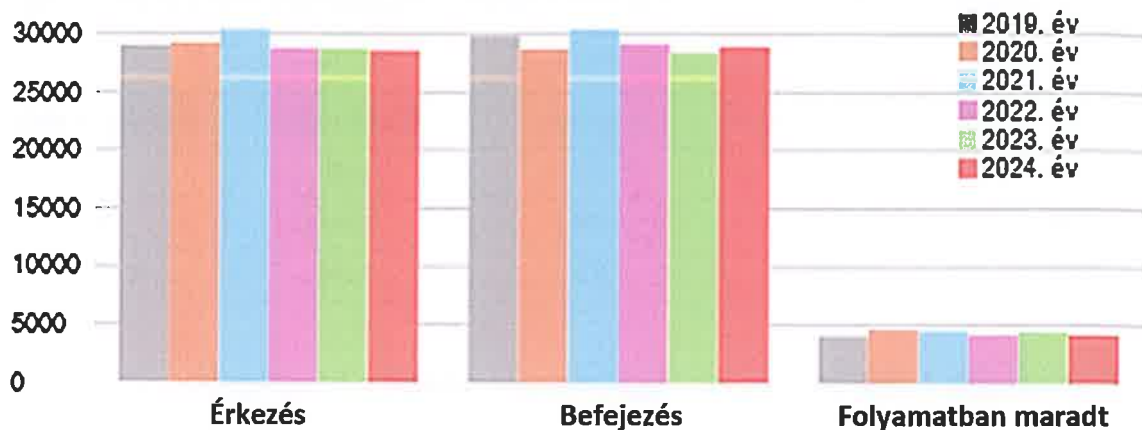
2024-ben összesen 28.610 ügy érkezett, amelyből 28.866 befejezésre is került, így 2024. december 31-én 4219 ügy maradt folyamatban.

Az összesített peres és nemperes ügyforgalmi adatokat az alábbi táblázat szemlélteti, 2019-re visszamenőleg:

Bíróság	Érkezés	Befejezés	Folyamatban maradt
Járásbíróságok	16884	17079	2528
Törvényszék	11726	11787	1691
2024. évben összesen	28610	28866	4219

2023. év	28745	28426	4475
2022. év	28744	29124	4156
2021. év	30322	30422	4536
2020. év	29285	28713	4636
2019. év	29023	29853	4064

Peres és nemperes ügyfélforgalmi adatok alakulása

A fenti adatokból az a megállapítás tehető, hogy az elmúlt évek ügyérkezésében 2021-ben volt egy jelentősebb kiugrás, a többi év stagnálást vagy csökkenést hozott. A befejezések terén változó volt a Törvényszék teljesítménye, miután egyes években meghaladta az érkezést, más években viszont alatta maradt annak.

A jövőbeni működés szempontjából a 2024. évi adatokra célszerű fókuszálni. Összességében az előző évinél 135 üggyel kevesebb érkezett, és nőtt a befejezés, aminek okszerű következményeként az év végén folyamatban lévő ügyek száma 256 üggyel csökkent.

Az egyes ítélkezési szintek és ügyszakok helyzete:

A járásbíróságok peres ügyérkezési adatait az alábbi táblázat mutatja:

Év	Összesen	Büntető	Civilisztika	Szabálysértés
2024.	5405	738	3338	1329
2023.	5498	756	3432	1310
2022.	5331	729	3336	1266

Látható, hogy valamennyi ügyszakban csökkenés volt, kivéve a szabálysértést, azonban ebben sem volt jelentős az emelkedés, mindössze 19 üggyel érkezett több.

A befejezési adatok az alábbiak szerint alakultak:

Év	Összesen	Büntető	Civilisztika	Szabálysértés
2024.	5416	782	3302	1332
2023.	5408	665	3437	1306
2022.	5484	780	3451	1253

A befejezés csak civilisztikában maradt el kis mértékben az érkezéstől, mind büntetőben, mind szabálysértésben meghaladta azt.

A fentiek eredményeként a 2024. december 31-én folyamatban maradt peres ügyek száma az alábbi volt:

Év	Összesen	Büntető	Civilisztika	Szabálysértés
2024.	1655	352	1230	73
2023.	1666	396	1194	76
2022.	1576	305	1199	72

A Törvényszék I. fokán a peres ügyérkezés adatai a következők:

Év	Összesen	Büntető I. fok	Civilisztika I. fok (P+G+M)	Közigazgatási ügyek
2024.	1838	22	337	1479
2023.	1936	24	366	1546
2022.	1666	25	299	1342

Látható, hogy valamennyi ügyszakban csökkent az érkezés.

A befejezés adatai az érkezést elérték, civilisztikában meg is haladták, a következők szerint:

Év	Összesen	Büntető I. fok	Civilisztika I. fok (P+G+M)	Közigazgatási ügyek
2024.	1862	22	363	1477
2023.	1822	19	317	1486
2022.	1604	19	327	1258

A fentiek eredményeként a 2024. december 31-én folyamatban maradt ügyek száma az alábbiak szerint alakult:

Év	Összesen	Büntető I. fok	Civilisztika I. fok (P+G+M)	Közigazgatási ügyek
2024.	731	21	133	577
2023.	755	21	159	575
2022.	641	16	110	515

A Törvényszék II. fokának peres érkezési adatai az alábbiak szerint alakultak:

Év	Összesen	Büntető II. fok	Civilisztika II. fok	Szabálysértés peres
2024.	451	219	228	4
2023.	453	217	221	15
2022.	544	286	245	13

Lényeges változás az előző évhez képest egyik szakágban sem volt.

A befejezés az alábbiak szerint alakult:

Év	Összesen	Büntető II. fok	Civilisztika II. fok	Szabálysértés peres
2024.	444	207	233	4
2023.	496	252	227	17
2022.	557	273	273	11

A fentiek eredményeként a 2024. december 31. napján folyamatban maradt ügyek száma az alábbi:

Év	Összesen	Büntető II. fok	Civilisztika II. fok	Szabálysértés peres
2024.	142	78	64	0
2023.	135	66	69	0
2022.	178	101	75	2

A fentiekből az a megállapítás tehető, hogy a másodfokú ítélkezés mennyiségi mutatói kifejezetten kedvezőek, valamennyi ügyszak naprakész.

A fentiek összegzéseként rögzíthető, hogy kis mértékű ügyérkezés növekedés csupán járásbíróági szint szabálysértési ügyeiben, továbbá Törvényszék II. fokán volt, büntető és civilisztikai szakban, azonban ezek mértéke sem számottevő. Az összes többi szinten és ügyszakban ügyérkezés csökkenés volt.

Az eredményes ítélkezés egyik legfontosabb feltétele, hogy legyen ügyérkezés, de az ne legyen se túl magas, se túl alacsony. E feltétel a Veszprémi Törvényszék vonatkozásában a fenti számadatok tükrében valamennyi ítélkezési szint és ügyszak tekintetében teljesül.

VI. Az ítélkezés időszerűsége

A stratégiai célok között megfogalmazásra került az ítélkezés időszerűségének követelménye is. A jogkeresők szempontjából kiemelt érdek fűződik a döntés jogszerűségén és megalapozottságán túl ahhoz is, hogy észszerű időn belül juthassanak hozzá a jogkereső ügyfelek.

Az ügyek elhúzódásának megakadályozására a bíróságok központi igazgatása mindig is nagy figyelmet fordított. A 6/2015. (XI.30.) OBH utasítás a két éven túli ügyek rendszeres ellenőrzésére, az ún. adatlapok felfektetésére és vezetésére, az igazgatási vezetők ezzel összefüggő feladataira külön rendelkezéseket alkotott.

Az elhúzódó ügyek ellenőrzésének és figyelemmel kísérésének, továbbá az elhúzódó ügyekkel összefüggő mentorálásnak új követelményeit az OBH Elnöke dolgozta ki a 2020.OBH.XX.G.11/2. számú intézkedéssel, amelynek hatálya évről évre meghosszabbításra került.

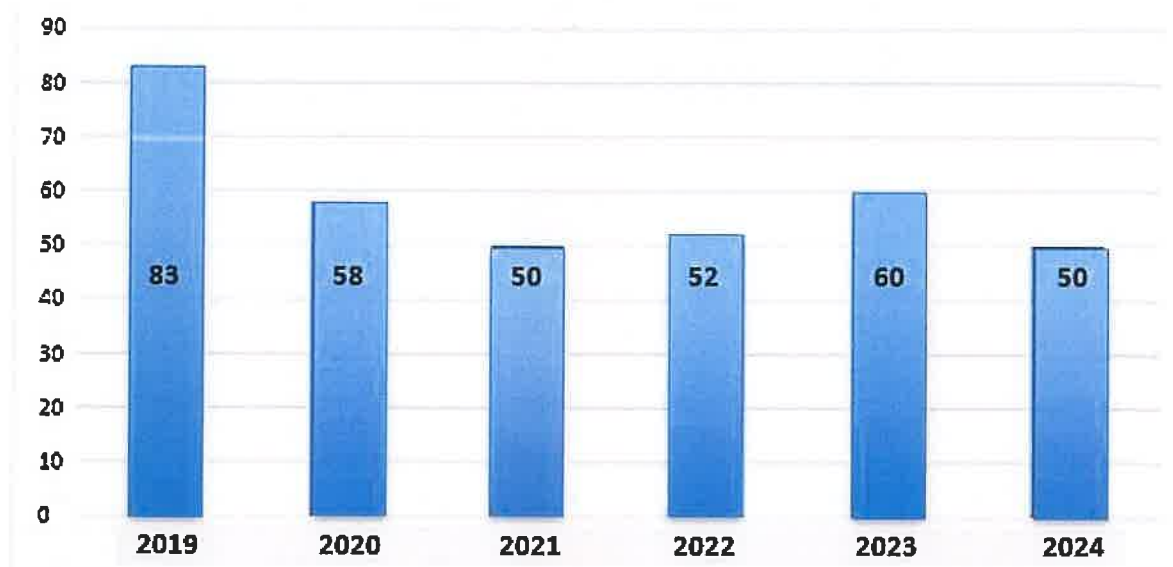
Ezen intézkedés tárgykörébe illeszkedik a Veszprémi Törvényszék elnökének 2022.EI.II.B.1/1. számú intézkedése, mely komplex, egységes ellenőrzési protokollt alakított ki az intézkedési késedelmek megszüntetésére. Az elnöki intézkedésben foglalt előírások betartása és betartatása csökkentette az intézkedési késedelmeket és eredményesen járult hozzá az ügyek időszerű intézéséhez, amit az elhúzódó ügyek számának alakulása igazol vissza. Az elnöki intézkedésben foglaltak fenntartása a jövőben is indokolt.

Az ellenőrzési protokoll egyes elemeinek esetleges felülvizsgálatára a szakági kollégiumvezetők és helyi elnökök által az ellenőrzés során megszerzett tapasztalatokon alapuló szakmai javaslataitól függően kerülhet sor.

Az ellenőrzés gyakorisága, az ítélkezési szünetek esetleges figyelembevétele, az ellenőrzést végző szabadsága vagy távolléte esetére irányadó előírások átgondolása, összességében az ellenőrzés eredményességét nem érintő, de az adminisztratív munkaterhet csökkentő módosítások indokoltak lehetnek.

Az elhúzódó ügyek számának alakulását összegzően a következő táblázat szemlélteti.

2 éven túli peres ügyek számának alakulása 2019-2024. években

A Törvényszék időszerűségi mutatói országos viszonylatban is kiválóak.

2023. év:

A Törvényszék elnöke a 2023. évről készített beszámolójában az egyes ítélkezési szinteken és ügyszakokban elért időszerűségi mutatókat részletezte. Ebből megállapítható, hogy járásbírósági szinten a polgári ügyek 89,6 %-a, a gazdasági perek 85,5 %-a, a büntető ügyek 83,9 %-a 1 éven belül lezárult, Törvényszék I. fokán a polgári perek 85,8%-a, a gazdasági ügyek 90,2%-a, a közigazgatási perek 94,8%-a szintén 1 éven belül lezárult. A munkaügyi pereknél ez a mutató 73,4%, a büntető ügyeknél 63,2%. Törvényszék II. fokán a polgári perek 87,4 %-a, a gazdasági perek 92,3 %-a 6 hónapon belül befejeződött.

A 2-3 éven túli ügyek tekintetében az országos átlagnál valamivel gyengébb eredmény csupán a nagy munkateherrel dolgozó közigazgatási ügyszakban volt kimutatható, de az eltérés itt sem jelentős (0,7%-hoz képest 0,9%).

A 3-5 év közötti ügyek tekintetében az országos átlagnál rosszabb eredmény csak a járásbíróság polgári szakában (1,7%-hoz képest 2%), a Törvényszék I. fokán gazdasági szakban (4,5%-hoz képest 12,5%) és a közigazgatási ügyszakban (0,25%-hoz képest 0,3%) volt mérhető.

2023. év végén mindössze két 5 éven túli ügy volt folyamatban járásbíróság polgári szakában, azzal, hogy e mutató is kedvezőbb az országos átlagnál.

2024. év:

A Törvényszék 2024. évi teljesítményét az elhúzódozó ügyek tekintetében az előző, 2023. évi adatokkal az alábbi táblázat veti össze:

Civilisztika	Két éven túli 2023. 12. 31- én	Összes folyamat- ban maradt 2023. 12. 31-én	Két éven túli ügyek aránya az összes foly. lévő ügghöz %-os arány	Két éven túli 2024. 12.31- én	Összes folyamat- ban maradt 2024. 12. 31-én	Két éven túli ügyek aránya az összes foly. lévő ügghöz %-os arány	Eltérés a két éven túli ügyeknél +/-	
							%-ban	értékben
Ajkai Jb.	3	172	1,7	2	129	1,6	-0,1	-1
Pápai Jb.	6	146	4,1	5	170	2,9	-1,2	-1
Tapolcai Jb.	1	169	0,6	2	196	1,	+0,4	+1
Veszprémi Jb.	24	643	3,7	17	668	2,5	-1,2	-7
Zirci Jb.	2	64	3,1	4	67	6,	+2,9	+2
Jb. Összesen	36	1194	3,	30	1230	2,4	-0,6	-6
PI.	4	79	5,1	6	96	6,3	+1,2	+2
GI.	4	24	16,7	3	6	50,	+33,3	-1
Munkaügy	0	56	0	2	31	6,5	+6,5	+2
Közig.	7	575	1,2	4	577	0,7	-0,5	-3
Pf.	0	66	0	0	57	0	0	0
Gf.	0	3	0	0	7	0	0	0

Büntető	Két éven túli 2023. 12. 31- én	Összes folyamat- ban maradt 2023. 12. 31-én	Két éven túli ügyek aránya az összes foly. lévő ügghöz %-os arány	Két éven túli 2024. 12.31- én	Összes folyamat- ban maradt 2024. 12. 31-én	Két éven túli ügyek aránya az összes foly. lévő ügghöz %-os arány	Eltérés a két éven túli ügyeknél +/-	
							%-ban	értékben
Ajkai Jb.	0	22	0	1	28	3,6	+3,6	+1
Pápai Jb.	2	78	2,6	0	80	0	-2,6	-2
Tapolcai Jb.	0	48	0	0	50	0	0	0
Veszprémi Jb.	7	231	3,	3	178	1,7	-1,3	-4
Zirci Jb.	0	17	0	0	16	0	0	0
Jb. Összesen	9	396	2,3	4	352	1,1	-1,2	-5
BI.	0	21	0	1	21	4,8	+4,8	+1
Bf.	0	66	0	0	78	0	0	0

2024. december 31-én összesen 50 elhúzó ügy volt bíróságaink előtt folyamatban, amelyből összesen 34 járásbírói ügy volt, ebből 30 ügy civilisztikában, 4 ügy büntető szakban. 3 ügy 5 éven túli, ebből 2 polgári, 1 büntető ügy. Törvényszék I. fokán 16 elhúzó ügy volt folyamatban, amelyből 15 civilisztikai, 1 büntető. A civilisztikán belül 6 ügy polgári szakban, 3 gazdasági szakban, 2 munkaügyi szakban, 4 közigazgatási szakban volt folyamatban. 5 éven túl 2 ügy van folyamatban, mindkettő polgári szakban.

Az elhúzó ügyek alakulásából az állapítható meg, hogy a százalékos arányok alapján több szinten és szakágban romlott a helyzet, az adott szint és szakág előző év végi eredményéhez képest. Ehhez azonban hozzá kell tenni, hogy a romlás csak látszólagos olyan esetben, amikor a kiinduló eredmény eleve olyan kedvező, hogy azon szinte csak rontani lehet, továbbá az arányok romlásához több esetben az időszak végén folyamatban maradt ügyszám csökkenése vezetett.

Azt, hogy e tekintetben a jövőben mely területekre szükséges kiemelt figyelmet fordítani, a 2024. év végi adatoknak az országos átlagokhoz viszonyítása mutatja majd meg. A jelenleg ismert adatok alapján már most is látható, hogy a Törvényszék I. fokán a civilisztikai szakág megerősítése szükséges, amit bírói álláshely kiírása, illetve szakmai mentorálás is biztosíthat.

A pályázat készítésekor már ismert az Országos Bírói Hivatal Elnökének 8.SZ/2025.(II.4.) OBHE számú határozata, amellyel az Országos Bírói Tanács 18/2025.(II.19.) számú határozattal gyakorolt egyetértésével a Veszprémi Törvényszék Polgári-Gazdasági-Munkaügyi Kollégiumába 2025. március 15. napjával egy törvényszéki bírói álláshelyet rendszeresített. A 93. számú álláshely betöltésére a Bírói Közlöny 2. számában már olvasható is a 105.E/2025.(III.4.) OBHE határozaton alapuló pályázati kiírás. Az álláshely eredményes betöltése a szakág helyzetét remélhetőleg hosszútávon stabilizálni fogja.

Az időszaki adatok megőrzéséhez és további javításához minden rendelkezésre álló eszközt fel kell használnunk, beleértve a rendszeres igazgatási ellenőrzést, a határozott időre kinevezett bírák instruálását, az elhúzó ügyek befejezése érdekében önként választható szakmai mentorálást. E tekintetben a helyi igazgatási vezetőkre és a szakági kollégiumvezetőkre számíthatunk kiemelten, hiszen a rendszeres igazgatási ellenőrzés, illetve a szakmai segítségnyújtás elsődlegesen az ő feladatuk.

VII. Az ítékezés minőségi mutatói

Az ítékezést érintő stratégiai célok közül az ügyfeleket talán leginkább érintő szempont az ítéletek megalapozottságának, jogszerűségének alakulása. A Törvényszékünk eredményei e tekintetben is kedvezően alakultak, már a megelőző évek során is.

Fontos visszajelzést adnak az ítékezés megalapozottságáról és minőségéről a Kúriai felülvizsgálatok eredményei is.

A 2024. évre vonatkozó adatokat ítélezési szintenként és ügyszakonként, a fellebbezések és felülvizsgálatok tekintetében a következő Törvényszéki, illetve Ítéltáblai statisztikustól származó táblázatok szemléltetik.

Büntető ügyszak:

Büntető másodfokú határozatok 2024. év *									
Bíróság	Összes	Helyben- hagyás	%	Megváltoztatás	%	Hat. kívül helyezés	%	Egyéb	%
Ajka	22	11	50,	10	45,5	0	0	1	4,5
Pápa	50	18	36,	29	58,	1	2,	2	4,
Tapolca	29	10	34,5	17	58,6	2	6,9	0	0
Veszprém	96	42	43,8	50	52,1	3	3,1	1	1,
Zirc	10	4	40,	6	60,	0	0	0	0
Összesen	207	85	41,1	112	54,1	6	2,9	4	1,9
2023.	252	96	38,1	145	57,5	7	2,8	4	1,6

*Büntető ügyszakban tárgyaláson és tárgyaláson kívül elbírált peres ügyek ügyenként

2024. évben felülvizsgálattal lezárt ügyek a járásbíróságokon büntető ügyszakban:

Ügyszak	Összesen	Hatályában fenntartás	Hivatalból elutasítás/ mellőzés	Hatályon kívül helyezés		Meg- változtatás	Felülvizsgálati kérelem visszavonása
				I. fokú bíróság hat.	II. fokú bíróság hat.		
Büntető	32	6	23	0	0	2	1

Polgári ügyszak:

Polgári-gazdasági másodfokú határozatok 2024. év*									
Bíróság	Összesen	Helybenhagyás	%	Megváltoztatás	%	Hatályon kívül helyezés	%	Egyéb	%
Ajka	31	14	45,2	12	38,7	0	0	5	16,1
Pápa	27	11	40,7	11	40,7	1	3,7	4	14,8
Tapolca	44	22	50,	14	31,8	1	2,3	7	15,9
Veszprém	121	62	51,2	41	33,9	5	4,1	13	10,7
Zirc	10	2	20,	6	60,	1	10,	1	10,
Összesen	233	111	47,6	84	36,1	8	3,4	30	12,9
2023.	227	105	46,3	83	36,6	6	2,6	33	14,5

*Tárgyaláson és tárgyaláson kívül elbírált peres ügyek

2024. évben felülvizsgálattal lezárt ügyek a járásbíróságokon civilisztikai ügyszakban

Ügyszak	Összesen	Hatályában fenntartás	Hivatalból elutasítás	Hatályon kívül helyezés		Megváltoztatás	Felülvizsgálati kérelem visszavonás	Egyéb
				I. fokú bíróság hat.	II. fokú bíróság hat.			
Civilisztika	30	9	20	0	0	0	1	0

A táblázat adataiból megállapítható, hogy a mutatók az előző évi mutatókhoz hasonlóan alakultak. Sem a fellebbezett ügyek kimenetele, sem a fellebbezett ügyek aránya számottevően nem változott.

A Törvényszék I. fokán meghozott határozatok elleni fellebbezéseket 2024-ben a Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság az alábbi eredménnyel bírálta el:

Törvényszék I. fok büntető:

Büntető másodfokú határozatok 2024. év												
Összesen	Helybenhagyás	%	Hatályon kívül helyezés	%	Súlyosítás	%	Enyhítés	%	Megváltoztatás	%	Egyéb	%
19	7	36,8	0	0	3	15,8	7	36,8	1	5,3	1	5,3

2023. év

18	8	44,4	0	0	3	16,7	4	22,2	3	16,7	0	0
----	---	------	---	---	---	------	---	------	---	------	---	---

(Forrás: Az adatokat a Győri Ítéltábla statisztikusa szolgáltatta)

2024. évben felülvizsgálattal lezárt ügyek a Veszprémi Törvényszék büntető elsőfokú ügyszakában:

Ügyszak	Összesen	Hatályában fenntartás	Hivatalból elutasítás	Hatályon kívül helyezés		Megváltoztatás	Felülvizsgálati eljárás megszüntetése
				I. fokú bíróság hat.	II. fokú bíróság hat.		
Büntető	9	6	2	0	0	1	0

2024. évben harmadfokú eljárással lezárt büntető ügyek:

Büntető harmadfokú határozatok 2022. év										
Összesen	Helybenhagyás	%	Meg- változtatás	%	Hatályon kívül helyezés	%	Enyhítés	%	Egyéb	%
4	2	50,	0	0	0	0	2	50,	0	0

2023. év

6	2	33,3	2	33,3	0	0	1	16,7	1	16,7
---	---	------	---	------	---	---	---	------	---	------

Törvényszék I. fok civilisztika:

Polgári-gazdasági-munkaügyi másodfokú határozatok 2024. év									
Bíróság	Összesen	Helyben-hagyás	%	Megváltoztatás	%	Hat. kívül helyezés	%	Egyéb	%
Törvényszék I. fok	44	28	63,6	12	27,3	1	2,3	3	6,8

2023. év

Törvényszék I. fok	33	17	51,5	12	36,4	2	6,1	2	6,1
--------------------	----	----	------	----	------	---	-----	---	-----

(Forrás: Az adatokat a Győri Ítéltábla statisztikusa szolgáltatta)

2024. évben felülvizsgálattal lezárt ügyek a Veszprémi Törvényszék polgári, gazdasági, munkaügyi ügyszakában:

Ügyszak	Összesen	Hatályában fenntartja	Hatályon kívül helyezett	Visszautasítás	Megváltoztatás	Egyéb
Polgári	4	0	0	4	0	0
Gazdasági	1	0	0	1	0	0
Munkaügyi	1	1	0	0	0	0
Összesen	6	1	0	5	0	0

A táblázat adataiból megállapítható, hogy a büntető és civil ügyszak a fellebbezett ügyek számának eltérő volta mellett is kiemelkedő minőségben teljesített, amit a magas helybenhagyási arány, a relatíve alacsony megváltoztatási arány és az is igazol, hogy hatályon kívül helyezés alig történt.

A minőségi mutatók szépen alakultak a speciális jogterületnek minősülő közigazgatási ügyszakban is.

A közigazgatási ügyszak peres ügyeire vonatkozó másodfokú határozatok eredménye 2024. év									
Bíróság	Összesen	Helybenhagyás	%	Megváltoztatás	%	Hat. kívül helyezés	%	Egyéb	%
Közigazgatás	181	105	58,	12	6,6	17	9,4	47	26,

Ítélet és végzés elleni fellebbezések.

Az adatokat a Fővárosi Ítéltábla szolgáltatta.

2023. év	141	72	51,1	8	5,7	21	14,9	40	28,4
----------	-----	----	------	---	-----	----	------	----	------

2024. évben felülvizsgálattal lezárt ügyek a közigazgatási ügyszakban:

Ügyszak	Összesen	Hatályában fenntartás	Hivatalból elutasítás	Hatályon kívül helyezés	Megváltoztatás	Felül vizsgálati kérelem visszavonása	Egyéb
Közigazgatás	95	21	37	12	7	0	18

A közigazgatási szakág tekintetében ki kell emelni az ügyszak azon sajátosságát, hogy az ítéletek ellen generálisan fellebbezésnek nincs helye, kizárólag törvény által meghatározott ügytípusokban. A minőségi mutatók az előző évihez képest egyértelmű javulást mutatnak, csökkent a hatályon kívül helyezések és nőtt a helybenhagyások száma.

A táblázatban foglalt adatok elemzését nagy mértékben befolyásolja, hogy az adott szakág jogorvoslati fórumrendszere miként alakul. Azokban az ügyszakokban ugyanis, ahol az elsőfokú döntés ellen fellebbezésnek van helye, ott a felülvizsgálatot mint rendkívüli perorvoslatot megelőzi egy másodfokú eljárás, ahol az elsőfokú döntés esetleges hiányosságai pótolhatók, hibái korrigálhatók. Ugyanerre nincs lehetőség azon ügyszakokban, ahol a fellebbezés főszabály szerint kizárt.

A Kúriai felülvizsgálat eredménye valamennyi ügyszak tekintetében azt igazolja, hogy a bíróságaink által meghozott döntések túlnyomórészt megalapozottak és jogszerűek, hatályon kívül helyezésre kizárólag a speciális jogorvoslati rendszerrel működő közigazgatási ügyszakban került sor.

Az ítélezés színvonala a fentiekben bemutatott adatok alapján kiemelkedő, a jövőben ezen eredmények megtartására szükséges törekedni.

Ezt az igazgatási vezető elsősorban azzal segítheti elő, ha biztosítja a nyugodt és kiegyensúlyozott munkavégzés valamennyi feltételét, azt, hogy a bírák teljes figyelmüket az ítélezésnek szentelhessék.

Az ítélezés szakmai színvonalának emelésében a szakági kollégiumvezetőknek van kiemelt szerepe, hiszen az ítélezés anyagi és eljárásjogi ismereteinek elsajátíttatása, bővítése, a változások nyomon követése elsődlegesen az ő feladatuk. A Törvényszék valamennyi szakági kollégiumában évekre visszamenően kimagasló színvonalú szakmai munka és együttműködés valósul meg. Az éves munkaterv alapján tartott kollégiumi ülések, illetve szakmai napok adta lehetőségeket továbbra is meg kell ragadni a tudás minél szélesebb körű és minél hatékonyabb megosztására.

A határozott időre kinevezett bírák instruálását a szokott módon folytatni kell, a határozatlan időre kinevezett bírák szakmai támogatását pedig a mentorálás keretében elsősorban a szakági kollégiumvezetőknek szükséges biztosítani.

A szakmai ismeretek bővítését jelentősen szolgálhatja a Törvényszék vezetése által korábbi években kialakított bírói hospitáció intézménye. Ennek jövőbeni sorsáról a helyi vezetők és a szakági kollégiumvezetők véleményének megismerése, a hospitáció

eredményességének megvizsgálása alapján lehet dönteni. E kérdésben körültekintő döntésre van szükség, hiszen a hospitáció humán erőforrást von el, még ha részben és időlegesen is, az eredeti feladatellátásból, és növeli a kirendelések arányát. Tekintettel kell lenni továbbá a bírói kar aktuális életkori összetételére, a hospitációban korábban már részt vett bírák számára, arányára, nem utolsósorban maguknak a bírának az igényeire is.

Fontosnak tartom a bírák képzését, amelyben elsődlegesnek az önképzést tartom. A bíróságunk bírái hagyományosan szívesen, nagy létszámban és gyakorisággal vesznek részt helyi, regionális, illetve központi képzéseken, szakmai rendezvényeken. Bíránk magas színvonalú felkészültségét mutatja, hogy számos bírótársunk nemcsak résztvevőként, de képzőként, oktatóként is részt vesz ezeken az alkalmakon. Vezetőként a képzés minden módját, formáját támogatandónak tartom.

Az ítélkezés minőségi mutatóinak megőrzése szempontjából kiemelkedő jelentőségűnek ítélem a felsőbíróságok szakmai vezetőivel való rendszeres munkakapcsolatot, amely szintén hagyományosan jellemzi valamennyi szakági területet. Ismereteim szerint mind a Kúria, mind a Győri és Fővárosi Ítélőtábla szakági vezetésével tartalmaz, élő munkakapcsolatot ápolnak a kollégiumvezetők, gyakorlattá vált a kollégiumi ülésekre, szakmai napokra és rendezvényekre történő meghívásuk. A jövőben e gyakorlat folytatását is feltétel nélkül támogatandónak és egyben szükségesnek ítélem.

VIII. Létszámgazdálkodás helyzete, tervek

Minden munkavégzés, így a bírói munkavégzés hatékonyságának is egyik legalapvetőbb feltétele, hogy a feladatok elvégzésére megfelelő emberi erőforrás álljon rendelkezésre. Ez a feltétel akkor adott, ha a tényleges ügyérkezés feldolgozásához szükséges létszám biztosított, továbbá, ha a bírósági szervezetben minden dolgozó a képzettségének és képességeinek megfelelő feladatot végzi.

A létszámgazdálkodás kettős igazgatási feladatot foglal magában, amelyek, bár szorosan összefüggenek, de mégis elkülönülnek egymástól. Egyrészt jelenti a létszám biztosítást, másrészt a létszám elosztást. A létszámgazdálkodás akkor a leghatékonyabb, ha az optimális létszám elosztása is a lehető leghatékonyabb. Figyelemmel a különböző szinteken megvalósuló, eltérő szakági sajátosságokat felmutató ítélkezési feladatok sokszínűségére, az optimális létszám meghatározása, illetve annak megfelelő elosztása nem egyszerű feladat, arra is figyelemmel, hogy mindeközben a bírósági vezetőnek a munkateher belső arányosságára, azaz, az azonos szinten és azonos ügyszakban dolgozó bírák munkaterhének arányosságára is ügyelnie kell.

A bíróságok működésére vonatkozó új törvényi szabályozások, az igazgatási modellváltás, az eljárási kódexek megújítása és az ügyforgalom generális csökkenése a korábbi évtizedekben kialakult létszámgazdálkodásban is szemléletváltást eredményezett. A korábban megszokott automatizmusok mára már nem működnek, azt a tényleges, valós ügyforgalmi adatok, a tényleges ítélkező tanácsszámok, bírói

munkateher mérések, optimális munkateherre vonatkozó átlagadatok elemzésén alapuló komplex döntéshozatal váltotta fel.

A létszám meghatározása az Országos Bírószági Hivatal Elnökének feladata, amelynek során a Létszámgazdálkodási Kabinet Módszertani Útmutatójában részletezett szempontok és elvek érvényesülnek (elérhető: Kp. Intrán).

A Létszámgazdálkodási Kabinet előtti személyes egyeztetések során azt tapasztaltam, hogy létszámgazdálkodási szempontból a Kabinet a Törvényszékre, mint komplex egészre tekint, az összes folyamatban lévő ügy számát és az azokhoz tartozó összsúlyszámot veszik alapul, amelyen belül célzottan vizsgálják az egyes ítélkezési szinteken és ügyszakokban folyamatban lévő ügyek számát, azok összsúlyszámát, összehasonlítva azokat az országos átlagadatokkal. A Kabinet a számokból látja, hogy a szevezeten belül hol van humán erőforrás tartalék, illetve hol van esetleg hiány.

A fentiek összegzéseként azt emelem ki, hogy a Veszprémi Törvényszék létszámgazdálkodással összefüggő feladatait a jövőben a fenti szempontok és elvek alapulvételével célszerű ellátni. A döntéseket és kezdeményezéseket alaposan elő kell készíteni, azokat kellően meg kell indokolni, konkrét számadatokkal alátámasztani.

A létszámot érintő döntések előkészítésébe minden esetben szükségesnek tartom bevonni a szervezeti egység vezetőjét, a szakági kollégiumvezetőt, a helyi, illetve szakági sajátosságok megismerése és döntésbe való becsatornázása érdekében.

Közigazgatási kollégiumvezetőként az elmúlt években e téren gyakorlati tapasztalatokat szereztem, miután a kollégium létszáma folyamatosan bővült, a kezdeményezések szakmai jellegű előkészítésében magam is részt vettem, több alkalommal volt lehetőségem a Kabinet előtti egyeztetésen személyesen jelen lenni.

A továbbiakban a Törvényszék aktuális létszámhelyzetét tekintem át.

Bírói létszám:

2024. december 31. napján a törvényszék engedélyezett bírói létszáma 87, amelyből 81 betöltött. 2025. február 1. napjával a betöltetlen álláshelyekre 3 új bíró kinevezésére került sor. Ezzel a betöltetlen bírói álláshelyek száma 3-ra csökkent. Ebből egy járásbírói polgári álláshely, egy Törvényszék I. fokú büntető álláshely, egy pedig a pályázattal érintett elnöki álláshely.

A Törvényszék I. fokán polgári-gazdasági ügyszakban az elmúlt időszakban markáns ügyérkezés-emelkedés volt tapasztalható (2022. év: 197 db peres ügy, 2023. év: 252 db peres ügy, 2024. év: 255 db peres ügyérkezés). A nemperes ügyszakban ugyancsak rendkívül nagy a bírák leterheltsége (felszámolási ügyszak: 2022-ben 202 db, 2024-ben már 248 db a folyamatban maradt ügy). Emiatt örömteli fejlemény, amit pályaművem korábbi részében már említettem, hogy e célból álláshely rendszeresítése történt az OBT egyetértő véleménye alapján.

Az Országos Bírószági Hivatal Elnökének 8.SZ/2025.(II.4.) OBHE számú határozata a Veszprémi Törvényszék Polgári-Gazdasági-Munkaügyi Kollégiumába 2025. március 15. napjával egy törvényszéki bírói álláshelyet rendszeresített. E döntéssel 2025. március 15. napjától az engedélyezett bírói létszám: 88 fő, a Polgári-Gazdasági-Munkaügyi Kollégium létszáma: 17 főre emelkedett. A betöltetlen bírói álláshelyek

száma négyre nőtt.

A 2025. február 1. napjával megvalósult bírói álláshely betöltések a Veszprémi Járásbíróság, illetve a Pápai Járásbíróság polgári ügyszakában valósultak meg, miután azt az országos átlagot meghaladó ügyérkezési adatok, illetve a bírói létszám optimálistól való elmaradása indokolta. E bírói álláshelyek betöltésével az érintett szervezeti egységek működése remélhetőleg megfelelően biztosított lesz.

Ismereteim szerint egy járásbírói polgári álláshely betöltetlen, amelyre vonatkozó előterjesztésről attól függően született vezetői döntés, hogy az érintett járásbíróság polgári ügyszakában a legutóbbi bírói álláshely betöltések eredményeként a tényleges munkateher miként alakul, függően az aktuális ügyérkezési adatoktól is.

A Törvényszék Közigazgatási Kollégiumában 2024-ben két újabb bírói álláshely betöltése valósult meg, amit szintén az országos átlagot meghaladó munkateher alapozott meg. A Közigazgatási Kollégium engedélyezett bírói létszáma 16 fő, amely az ügyérkezéshez igazodó létszámnak tekinthető.

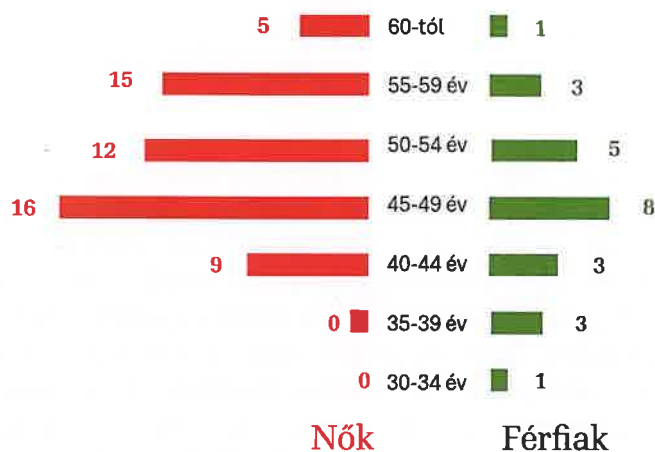
A létszám bővülése következményeként a jövőre nézve szembetűnő problémát jelent az a tény, hogy a kollégium a 15 fős ténylegesen ítélkező bírói létszámhoz mindössze egy tanácselnöki álláshellyel rendelkezik, ami a Közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) előírásai szerinti tanácsformák kialakítását csak úgy teszi lehetővé, hogy a kollégiumvezető is gyakorló tanácselnök, továbbá egy tanácselnök ebbéli feladatait immár négy éve megbízással látja el. Ezt a problémát a törvényszék korábbi elnöke is észlelte, ezért már 2024. októberében kezdeményezte további két tanácselnöki álláshely rendszeresítését abból a célból, hogy a kollégium az ítélkező munkát a jogszabályoknak megfelelő keretek között folytathassa. A kezdeményezés sorsáról információval nem rendelkezem, de a kezdeményezés oka változatlanul fennáll, ezért az abban foglaltakat a jövőben magam is szükségesnek tartom.

A Közigazgatási Kollégiumban is magas színvonalú szakmai műhelymunka folyik, amely a közigazgatási peres és nemperes ügyek sajátosságaiból és specialitásaiból eredően lényeges szakmai bázisa a magas színvonalú ítélkezés biztosításának. A megnövekedett bírói létszám és a szakmai többletfeladatok támogatása céljából indokoltnak tartom – a polgári-gazdasági-munkaügyi, valamint a büntető kollégiumhoz hasonlóan – kollégiumvezető-helyettesi álláshely létesítését, amelynek céljából 2024. október 7-én már előterjesztés történt. Figyelemmel a kollégium megnövekedett létszámára, az ítélkező tanácsok nagy számára, az egyesbírói ítélkezés mellett párhuzamosan megvalósuló többtagú tanácsban való ítélkezésre, a kollégiumvezető-helyettesi álláshely rendszeresítését magam is szükségesnek tartom, azt feltétel nélkül támogatom.

A Törvényszék büntető ügyszakában az álláshelyek betöltöttsége, álláshely megszüntetése (2022. június 1-jei hatállyal 40.SZ/2022. (V.20.) sz. OBHE határozatával) okán bírói pályázat kiírására 2013. óta nem került sor. A büntető kollégiumvezetői pályázat eredményessége okán jelenleg egy üres büntető bírói álláshely van, amelynek kiírása kezdeményezését megalapozhatja az a tény, hogy a büntetés-végrehajtási bírói feladatok egy részét, míg a Törvényszék 3. Bf. tanácsában az egyik előadói bírói feladatot már több éve – kirendelés útján – járásbírák látják el. Erről azonban a tényleges bírói munkateher alakulásának ismeretében lehet állást

foglalni, amelynek naprakész követése és kimutatása a büntető kollégiumvezető feladata.

A bírói létszámgazdálkodás középtávú feladatait alapvetően meghatározza a bírói korfa elemzéséből levonható következtetés a jövőben felgyorsuló bírói fluktuációra. A Törvényszék jelenlegi bírói létszámából a 2024. december 31-i adatok szerint mindössze 4 fő 40 év alatti, az átlagéletkor 50 év körül van, a bírák közül 41 fő 50 éves, illetve ennél idősebb. Erre figyelemmel indokoltnak tartom az OBH-val együttműködve középtávú fluktuációs cselekvési terv/stratégia elkészítését, mivel középtávon 5 éves időintervallum alatt 15 fő, a bírák létszámának mintegy 20%-a vonul majd nyugdíjba, ami megfelelő előrelátás, felkészülés, a bírói utánpótlás biztosításának hiányában igen nehéz helyzetbe hozhatja a bíróságot.

Bírói erőforrásaink 2024. december 31-én

Az egyes ítélkezési területeken az optimális bírói létszám biztosítása a jövőben is kiemelt vezetői feladatként jelentkezik.

E feladat szakszerű teljesítése érdekében szükségesnek tartom hangsúlyozni azt, hogy a bíróra kiosztható ügyek számát úgy kell meghatározni, hogy az lehetővé tegye az eljárási és ügyviteli szabályok megtartását és a bírák arányos munkaterhét (Bjt. 35.§ (2) bekezdése). Az arányos munkateher a bírák oldaláról jogként, a bírósági vezetők felé kötelezettséggként fogalmazódik meg (6/2015.(XI.30.OBH utasítás 25.§(1) bekezdés j) pontja, 27.§ (1) bekezdés j) pontja). E kötelezettség mindazon vezetőket terheli, akiknek feladata az ügyek kiosztása, a munkateher mérése, az arányos munkateher biztosítása. Amennyiben a vezető munkateher eltolódást, aránytalanságot észlel, amelynek eredménye ügyhátralék kialakulása is lehet, annak okát meg kell vizsgálni annak érdekében, hogy a vezetői beavatkozás szükségessége megítélhető legyen. Ha az ügyhátralék kialakulása nem ügyforgalmi okokra, átlagot meghaladó ügyérkezésre, hanem egyéb okra vezethető vissza, a problémát nem álláshelykiírás kezdeményezésével, hanem az ok megszüntetésével kell kezelni.

A munkateher aránytalanságok kezelésére megoldásként kínálkozik a kirendelés intézménye, amely azonban optimális esetben csak átmeneti megoldás lehet. Az optimális humánerőforrás gazdálkodás esetében, hosszú távon az a cél, hogy mindenki a saját álláshelyén, a saját ítélkezési szintjén, a saját ügyszakában kerüljön foglalkoztatásra. Látszólag egyszerűnek tűnik a feladat. A humánerőforrást oda kell irányítani, ahol feladat van, ahol pedig a feladat csökken, onnan értelemszerűen humánerőforrás vonható ki. Természetesen azonban az ítélkezés sajátosságaira, a

kijelölések szükségességére, az álláshelyekhez kötött kinevezésekre figyelemmel ez nem egyszerűsíthető le ilyen szinten, a problémák kezelése ennél jóval összetettebb feladat.

Lényegesnek tartom annak felismerését, hogy minden egyes változtatás kihat az egész bíróság működésére, hiszen, ha humánerőforrást irányítok át, az egyik helyen hiányként, a másikon többletként jelentkezik. Minden egyes döntésnél figyelembe kell venni annak komplex, az egész szervezetre kiható hatását is. Ennek átlátásához és megfelelő kezeléséhez elengedhetetlen a jó arányérző. Észre kell venni, amennyiben egy beavatkozással az elérni kívánt előnynél nagyobb hátrányt okoznánk, az ilyen beavatkozástól inkább tartózkodni indokolt.

A humánerőforrás gazdálkodást érintő jövőbeni döntések és intézkedések meghozatala során ezért nagyfokú körültekintésre, kellő átgondoltságra van szükség, továbbá arra, hogy a döntések előkészítésébe a beosztásuk folytán felelős és érintett vezetőtársak is bevonásra kerüljenek.

Tényként állapítható meg, hogy mostanra a Törvényszéken a kirendeléseknek kiterjedt gyakorlata alakult ki. A Törvényszék korábbi elnöke az elmúlt évek beszámolóiban – köztük a 2023. évben is – ennek okairól részletes tájékoztatást adott. Az időszerű ítélkezés sarkalatos összetevőjeként tekintett – az egyenletes bírói munkateher szempontjainak figyelembevételével – a bírák együttműködésén alapuló kirendelési gyakorlat fenntartására. Nem vitatható, hogy a Törvényszék kiemelkedő időszerűségi eredményeinek elérésében a kirendelésekkel megvalósuló vezetői beavatkozásoknak is nagy szerepe lehetett, amely az érintett bírák támogató hozzáállásán alapult. Az erre vonatkozó munkáltatói döntések hozzájárulhattak a rugalmas létszámgazdálkodáshoz, a munkateher kiegyenlítéshez, illetve a törvényes működést – például kizárt bírók, illetve bírói tanács esetén – szolgálhatták.

A 2023. évi tevékenységről készített beszámoló adatai szerint kirendelés azonos szintű helyi bíróságok között 2 bírót, törvényszékről járásbíróságra 8 bírót, járásbíróságról törvényszékre 12 bírót érintett. A kirendelések tartama 10 esetben meghaladja az egy évet, 12 esetben alatta maradt. Kirendelés érintett ezeken felül bírósági titkárokat és igazságügyi alkalmazottakat is. A fentiekből következően, a 2023. évben kirendeléssel érintett bírák száma 24 fő, amely a tényleges bírói létszám mintegy 30%-a.

Mivel kirendelés keretében történik ismereteim szerint a másodfokú bíróságon szakmai ismeretek bővítése céljából történő ún. hospitáció is, illetve, az előző években lezajlott eredményes bírói pályázatok okán történt bírói áthelyezések után a folyamatban maradt ügyek befejezése érdekében is történtek kirendelések, ezért arról, hogy a kirendelések aránya elfogadható-e, illetve az a jövőben csökkentendő-e, csak annak pontos feltárása után lehet állást foglalni, hogy az egyes kirendeléseknek mi az oka és alapja. Ezek megismerése után egyedi vizsgálat alapján, a helyi vezető és a szakági kollégiumvezető véleményének beszerzése után lehet döntenie az egyes kirendelések fenntartásának indokoltságáról, vagy annak megszüntetéséről, bevonva természetesen a kirendeléssel érintett bíró kollégát is.

A kirendelések felülvizsgálata rövidtávú, az esetleges ezzel összefüggő vezetői intézkedések megtétele pedig közép-, illetve akár hosszútávú feladat is lehet, függően attól, hogy az ezzel összefüggő megállapítások milyen mennyiségű intézkedést indokolnak. Lényegesnek tartom kihangsúlyozni ezzel összefüggésben azt, hogy

ahogyan a kirendelések jelenlegi helyzete is hosszú évek alatt alakult ki, úgy értelemszerűen a szükséges egyeztetések lefolytatása okán ezzel összefüggő változtatás is csak hosszútávon lehetséges. Ennek során olyan megoldásokra kell törekedni, amelyek egyrészt hosszútávúak, másrészt úgy szolgálják a bíróság érdekét, hogy egyben a kirendeléssel érintett bírák egyéni érdekeivel sem ellentétesek.

Bírósági titkárok létszáma

Az igazgatási modellváltás kezdetén a Veszprémi Törvényszéket érintően is meghatározó előrelépést hozott a bírói munka profiltisztítása körében a titkári létszám növelése. Az elmúlt időszakban azonban titkári többlet-státusz létesítése nem történt. Az engedélyezett titkári létszám 2018. január 1. óta 26 fő. Ez a helyzet csak úgy volt kezelhető, hogy két titkár fogalmazói álláshelyen került alkalmazásra.

Az egy bíróra jutó titkári létszám a Veszprémi Törvényszéken 2023-ban 0,31, amely 2024-re 0,3-ra csökkent.

A bírósági titkárok foglalkoztatása igen sokrétű lehet. Egyrészt, önálló hatáskörben eljárva saját aláírási joggal peren kívüli ügyeket intézhetnek, emellett igazgatási feladatok elvégzésébe is bevonhatók, illetve ítélkező tanácsok melletti szakmai feladatokat is elláthatnak. A 2024. évben elvégzett titkári munkateher-mérés rámutatott arra, hogy a titkárok leterheltsége jelentős, különösen a járásbíróságokon önálló hatáskörben nemperes ügyeket intéző titkároké.

Arra a kérdésre, hogy a titkári létszám elegendő-e, vagy szükséges további titkári álláshely létesítése, a titkárok foglalkoztatásának felmérése után lehet válaszolni. Az a tény azonban, hogy két titkár fogalmazói álláshelyen van, okszerűen vonja maga után legalább két bírósági titkári álláshely létesítésének, illetve átalakításának az igényét.

A jövőben a bírósági titkárok foglalkoztatását befolyásolhatja a közelmúltban megvalósult bíróvá válás alsó korhatárának felemelése. Bár e változás nem érinti azokat, akik fogalmazóként vagy titkárként már alkalmazásban állnak, mégis e változtatás aktuálissá teszi azt a kérdést, miként tudjuk elérni azt, hogy a fiatalabb generációk a bíróságot válasszák szolgálati helyül, illetve hogyan tudjuk őket megtartani, továbbá úgy foglalkoztatni őket, hogy az egyaránt legyen hasznos a bíróság és az ő számukra is. A hosszúvá váló titkári időszak során ne következzen be motiválatlanság, illetve idő előtti kiégés.

A bírósági titkárok foglalkoztatásának a Törvényszék illetékességi területéhez tartozó bíróságokon kialakult gyakorlatát át kívánom tekinteni, és ennek eredményeként lehet dönteni, a helyi vezetők és a szakági kollégiumvezetők véleményének bevonásával arról, hogy szükséges-e változtatás, és ha igen, milyen.

Fogalmazók létszáma:

A fentiekben már érintett, bírákat érintő fluktuációs tendencia okán indokoltnak tartom a Veszprémi Törvényszéken engedélyezett fogalmazói létszám növelését. A megfelelő bírói utánpótlás biztosítása céljából a jelenleg engedélyezett 7 álláshely helyett további fogalmazói álláshelyek válhatnak szükségessé. A fogalmazói álláshelyek betöltése az utóbbi időben elnehezült, ez azonban nem eredményezheti az erről való lemondásunkat. A bíróságra hosszútávon háruló feladatok megoldása, a

működés folyamatos biztosítása ezen álláshelyek betöltését is nélkülözhetetlenné teszi.

Igazságügyi alkalmazottak létszáma:

A jogi végzettséggel nem rendelkező igazságügyi alkalmazottak engedélyezett létszáma 2024. május 1. napjától 38.SZ/2024 (IV.25.) OBHE határozat értelmében 264 fő volt, amelyből 53 fő fizikai dolgozó. Meg kell említeni azt a tényt, hogy a Veszprémi Törvényszékre háruló többlet-feladatok (közigazgatási-regionalizáció, törvénykezési hely) valamint bírói létszám növekedésével párhuzamosan nem történt meg az igazságügyi alkalmazotti álláshelyek megfelelő bővítése.

A pályamű elkészítésének időpontjában a Veszprémi Törvényszék illetékességi területén elhanyagolható mértékű és jellemzően átmeneti az igazságügyi alkalmazotti álláshely betöltetlensége. Az országosan már jelen lévő, nagy arányú fluktuáció egyelőre bíróságainkon nem mutatkozik. 2019. január 1. napjától 2024. első félévéig a fluktuáció mértéke 1,5%-5,1% között mozgott, ami kedvező adatnak számít.

2024. március 31. napján az egy bíróra jutó igazságügyi alkalmazottak száma titkár, fogalmazó és fizikai alkalmazott nélkül a Veszprémi Törvényszéken 2,06, 2024. év végén 2,05. A nagyobb törvényszékek országos átlaga ennél magasabb, 2,29. Az optimális igazságügyi alkalmazotti létszám biztosítása a bíróságok működésének folyamatosságához és megfelelő színvonalához elengedhetetlen.

Az igazságügyi alkalmazottak kiválasztása, felvétele, betanítása, helyettesítési rendjük kialakítása folyamatosan jelentkező feladat az igazgatási vezetők számára. Megtartásuk elsődlegesen a megfelelő bérezéssel lenne garantálható, amely kívül esik a Törvényszék elnökének hatáskörén.

Figyelemmel arra, hogy a dolgozók felvételével kapcsolatos feladatok a bíróság életében folyamatosan napirenden vannak, továbbá, hogy e feladatok eredményessége nagy mértékben függ az ehhez kapcsolódó feladatok minél szakszerűbb ellátásától, a Törvényszéken működő személyügyi csoportvezető szakmai segítségével indokoltnak tartom egy Emberi Erőforrás Munkacsoport létrehozását. A munkacsoport feladata a bírósági vezetőkre háruló felvételi interjúztatással, kiválasztással, a felvett új dolgozók képzésével, betanításával, esetleges munkaszervezeti egységek közötti átirányításával, áthelyezéssel összefüggő feladatok áttekintése, azok egységesítése, a jó gyakorlatok megosztása. A munkacsoport tevékenységének célja az ezzel összefüggő feladatok elvégzésének eredményesebbé tétele, amely egyaránt szolgálná magának a bíróságnak, és az érintett dolgozóknak az érdekét is, emellett az emberi erőforrással való gazdálkodásunkat hatékonyabbá tehetné.

IX. Az ítélezés szakmai és igazgatási támogatása, a bírák képzése

A korábbiakban részletezett – országos összehasonlításban is kimagasló – ítélezési és szakmai eredményeink egyrészt azt igazolják, hogy bírói közösségünk elhivatottan és céltudatosan végzi tevékenységét, másrészt visszaigazolják az eddig működtetett vezetői eszközök hatékonyságát is. Mindez jó kiindulópontként szolgálhat a jövőben esedékes vezetői feladatok meghatározásához. A folyamatos fejlődés igényéről

azonban nem mondhatunk le, ezért elért eredményeink megtartása, további javítása újabb lehetőségek kiaknázására és újabb eszközök feltárására ösztönözhet bennünket.

Az ítélkezés minőségének és időszerűségének számos, a bírósági vezetőkön és a bírák munkáján kívülálló, objektív tényezője van, mint például a jogszabályi környezet, az esetleges perelhúzó ügyféli magatartások, a szakértői bizonyítás nehézségei. Ezeket olyan adottságként kell elfogadnunk, amelyekre közvetlen ráhatásunk kevésbé van. A szakmai és igazgatási vezetés azonban ezen objektív együtthatók mellett is hatékony támogatást tud nyújtani, egyrészt következetes és egységes protokoll szerinti igazgatási ellenőrzéssel, másrészt szakmai, kollégiumi támogatással.

Az igazgatási ellenőrzés fentiekben részletezett alapját képező komplex vezetői ellenőrzési program a járásbírósági elnökök és a kollégiumvezetők összehangolt és együttműködő eljárásával folyamatos monitoringot biztosít, ami a bírának is támogatást jelent azáltal, hogy az intézkedési késedelmek csaknem naprakészen visszajelzésre kerülnek. A rendszer előnye, hogy a bírák adminisztrációs terheit csökkentti, mivel a releváns adatok az informatikai programok igénybevételével a bírák közreműködése nélkül kinyerhetők.

Az elnök a jövőben rá háruló feladatok tekintetében stabil kiindulópontként támaszkodhat a Veszprémi Törvényszék szakmai testületeinek kimagasló színvonalú munkájára is, amely mára valamennyi szakágban kialakult. Ezért a kollégiumok által szervezett gazdag, az aktuális ítélkezési kihívásokhoz kapcsolódó szakmai programoknak, kollégiumi üléseknek, illetve a felsőbb bíróságok, más törvényszékek, esetleg társhatóságok részvételével megtartott szakmai rendezvényeknek a jövőben is fontos szerepet kell betölteniük a bíróságunk életében. Lényegesnek tartom, hogy ezek a szakmai rendezvények minél szélesebb körben elérhetővé váljanak a bírák és a bírósági titkárok számára. Mindenki, aki feladatellátásával az adott témához kapcsolódik, részt vehessen ezeken. A korlátozott precedensrendszer bevezetése óta nem lehet eléggé hangsúlyozni a Kúria, és a felsőbb-bíróságok részvételének szerepét a bíróságon folyó szakmai párbeszédben, ezért valamennyi olyan szakmai vezetői elképzelést, amely ezt tartja szem előtt, messzemenőig támogatandónak ítélek.

Az online tudás- és tartalommegosztás a bíróságunk eddigi működésében is jelen volt, a jövőben azonban a jelenleginél is szélesebb utakat nyithat meg a bírák és igazságügyi alkalmazottak oktatása terén. A kommunikáció megkönnyítésére és gyorsítására létrehozott intranetes felületünkön mára a kollégiumi élet szakmai anyagainak és egyéb, oktatási anyagoknak a feltöltésével jelentős tudásbázis jött létre, amely a jövőben is nagyban hozzájárulhat a tudás folyamatos gyarapításához. A jövőben a digitális erőforrások, elektronikus könyvtárak használata még hangsúlyosabbá válhat.

Ítélező bíróként és vezetőként is elengedhetetlennek tartom az önképzést, tudásunk folyamatos gyarapítását, amelyhez a képzés minden formáját támogatandónak ítélem. A digitális lehetőségek kiaknázása mellett ugyanakkor továbbra is lehetőséget kell adni a bírák számára igényük szerint a személyes jelenléttel zajló tanácskozások, konzultációk tartására, mivel a közvetlen, személyes eszmecsere a szakmai ismeretszerzésen túlmenő perszonális és intellektuális igényeinket is jobban kielégíti. A felsőbb-bíróságoktól érkező szakmai visszajelzések, tanácselnöki feljegyzések

megismerése, megvitatása is hatékonyabb személyes tapasztalataim alapján személyes jelenléttel, mint anélkül.

A regionális, helyi, illetve központi képzéseken való részvétel előkészítése, szervezése és koordinálása mára komplex feladattá bővült, amit a Törvényszék oktatásfelelőse és képzésszervezője eddig is magas színvonalon, eredményesen látott el. E hatékony feladatellátásra a jövőben is nagy szükség lesz.

Vezetőként nemcsak a bírák, de valamennyi igazságügyi alkalmazott továbbképzését, illetve önképzését is támogatandónak tartom. A jogi végzettségű dolgozók szakjogi képzéseken, szakmai rendezvényeken való részvételét a pénzügyi lehetőségek függvényében akár tanulmányi ösztöndíj odaítélésével is.

A bírák ismereteinek bővítését hatékonyan szolgálhatja felsőbb bíróságokra történő kirendelésük ösztönzése, támogatása. A Törvényszéken 2019.El.II.B.4/12. és 2021.El.II.B. 28/3. számú elnöki intézkedésekkel került bevezetésre az ún. hospitációs program, amely nemcsak bírák, de bírósági titkárok számára is lehetővé teszi az ismeretszerzés e módját. A hospitációs program jövőbeni sorsát a létszámgazdálkodás témakörében a kirendelések kapcsán már érintettem, utalva arra, hogy e kérdésben a döntés nagyfokú körütekintést igényel. Hangsúlyozom, hogy e program jövőbeni folytatását akkor tartom indokoltnak, ha az ezzel a bíróság számára elérhető előnyök a helyi vezetők és szakági kollégiumvezetők véleménye szerint is meghaladják az esetleges hátrányokat. Ebben a kérdésben nemcsak az érintett bíróval, hanem a járásbírósági vezetővel és szakmai vezetéssel történő egyeztetés és egyetértés is szükséges, a döntés során figyelembe kell venni az adott ítélkezési szinten és területen kimutatható aktuális ügyforgalmi helyzetet is.

A bírói hospitáció mellett a titkárok esetében szintén jól bevált szakmai ismeretszerzési lehetőség a közvetlenül az ítélkező tanács melletti feladatellátásba való bekapcsolódás, a tárgyalások látogatása, határozat tervezetek készítése, a bíró napi szakmai és ügyviteli feladataiban való részvétel. A jelenlegi titkári létszámhelyzet a korábbinál szűkebb körben teszi lehetővé a titkári hospitációt, azonban annak gyakorlata gondos körütekintéssel meghozott döntések alapján a továbbiakban is jól működhet. E tekintetben célszerű figyelembe venni az érintett titkárok egyéni, személyes karrier-elképzeléseit is. Azon bírósági titkároknak ugyanis, akik bíróvá szeretnének válni, elengedhetetlen a közvetlen bíró melletti feladatellátás biztosítása a megfelelő szakmai felkészülés megszerzése érdekében. Azon titkárok számára azonban, akik bírói pályára nem készülnek, ez a fajta igénybevétel akár szükségtelen teherként is jelentkezhethet.

A határozott időre kinevezett bírák személyre szabott instruálása (6/2015. (XI.30.) OBH utasítás 178-183. §) a Törvényszéken ismereteim szerint kiváló eredményességgel működik. A pályájuk elején járó, kevesebb gyakorlattal rendelkező bírák tapasztalt kollégától többirányú érdemi segítséget kaphatnak, a bírói függetlenség maradéktalan tiszteletben tartása mellett. Az instruktori támogatás rendszerét a jövőben is ösztönözni kívánom. E kérdésben elengedhetetlennek tartom azt, hogy az instruktor konkrét személye a támogatott bíró kérésének és a szakági kollégiumvezetők szakmai véleményének figyelembevételével kerüljön kiválasztásra. A bírák ítélkezésük során kerülhetnek olyan élethelyzetbe, amikor átmenetileg – akár

önhibájukon kívül – szakmai megsegítésre szorulnak. Ennek észlelése a bírósági vezetők részéről is nagyfokú empátiát és odafigyelést igényelhet. Ilyen esetben önkéntes alapon, az ilyen irányú igényt előterjesztő bíró részére a személyre szabott, egyéniesített szakmai segítséget mentor bíró kirendelésével lehet és kell is biztosítani.

Vezetőként arra kérem nagyobb tapasztalattal rendelkező bírótársaimat, hogy vállaljanak instruktori, mentori feladatokat, tudásukkal támogassák azon bírótársaikat, akik erre a tevékenységük kezdése, vagy más okból rászorulnak. A jövőben a szakmai kollégiumok véleménye alapján támogatom az instruktori-mentori feladatokra felkérhető bírák névjegyzékének bővítését, minden szakágban.

Az ítélkezés nemzetközi vonatkozású ügyekben és kérdéseiben számottevő szakmai támogatást nyújthatnak az országos hálózatban működő európai jogi szaktanácsadók. A Veszprémi Törvényszék bírái közül összesen négy európai jogi szaktanácsadó működik jelenleg, egy büntető és egy közigazgatási ügyszakban, ketten pedig regionálisan látják el feladataikat. A szaktanácsadók tevékenységét, polgári ügyszakban történő szaktanácsadói pályázat benyújtását a jövőben támogatandónak ítélem.

A korábban 2020.El.VI.B.368/15/5., 2021.El.VI.B.412/5/6. szám alatt meghozott elnöki intézkedésekkel érintett idegennyelvi-koordinátorok munkájának gyakorlatát is folytatni érdemes. Tevékenységük érdemi támogatást nyújt az ítélkezés során felmerülő kisebb terjedelmű fordítások időszerű elvégzésével angol és német nyelvterületen. A módszer gyors és viszonylag csekély anyagi ráfordítással párosulva (pótlék biztosításával) rendkívül hatékonynak bizonyulhat a jövőben is, azzal, hogy a tevékenység tovább bővíthető a fordítóprogramok használatával, illetve annak megismertetésével is. Az idegennyelvi dokumentum- és iratmintatár helyi létrehozása már megkezdődött, annak egyre szélesebb körű kialakítása rendkívüli hasznossággal járhat.

A bírák szakmai ismereteinek naprakészen tartásához kiváló segítséget jelent az Országos Bírósági Hivatal azon tevékenysége, amellyel rendszeresen, jól áttekinthető összefoglalókat, jogi háttéranyagokat biztosít a bírósági jogalkalmazók számára. A felfokozott tempójú jogalkotás okán erre minden bizonnyal a közeljövőben is nagy szükség lesz, mivel napjaink ítélkezésének egyik legnagyobb kihívása a dinamikusán változó jogszabályi háttér követése, a tudás aktuálisan tartása. A Törvényszék igazgatási és szakmai vezetése eddig is kiemelten kezelte ezen összefoglalók és szakmai anyagok közreadását, és általánosságban véve a gyorsan változó joganyag megismertetését prioritásként kezelte. Jól példázza ezt az, hogy már 2024-ben zajlottak szakmai napon előadások és képzések az új ingatlan-nyilvántartási törvény hatálybalépésére, vagy akár a DÁP törvény hatálybalépésére történő felkészülés érdekében. Ezen a területen az eddigi gyakorlat folytatása indokolt, amihez különösen nagy jelentőséggel bír az OBH Jogi Főosztályával való eredményes együttműködés folytatása.

Az időszerű és hatékony ítélkezés támogatásához kapcsolódó vezetői feladatok ellátása akkor a leghatékonyabb, ha az érintett vezetők a stratégiai célok szem előtt tartásával egymással a legteljesebb együttműködésben tudnak eljárni, beleértve a Törvényszék mindenkori elnökét, elnökhelyettesét, kollégiumvezetőit és a járásbírószági elnököket is. Ehhez kapcsolódóan hangsúlyozni kívánom azt, hogy a jövőben az elnöki döntést igénylő szakmai tartalommal is bíró kérdésekben a

jogszabály által előírt testületi vélemények, állásfoglalások beszerzése mellett a vezetőtársak véleményére, kiemelten szakmai szempontú meglátásaikra messzemenőig támaszkodni kívánok és a döntéseket a velük történő lehető legszélesebb körű egyetértésben kívánom meghozni.

A vezetői motiválás lényeges eleme az átlátható, igazságos és teljesítményalapú elismerési rendszer működtetése. Ennek egyelőre jelentős korlátot szabnak a pénzügyi keretek, ugyanakkor a bírósági szervezeti kultúrában hagyományosan nagy jelentőségű az erkölcsi elismerések szerepe is. Ebben a Törvényszék korábbi vezetése is élen járt, a MABIE területi vezetése által 2009-ben alapított „Év Bírája” díj odaítélése mellett a 2024. évi Bíróságok Napja alkalmából „Veszprémi Törvényszékért Erdemérmet” alapított abból a célból, hogy a Bírói Tanács döntése alapján a bírósági közösség erre méltónak tartott tagjai évente erkölcsi elismerésben részesülhessenek. Bízom benne, hogy a bírák és bírósági dolgozók erkölcsi elismerését ezen újonnan alapított díj tovább erősíti.

X. A tárgyi feltételek biztosítása

A bíróságok működésének eredményességéhez elengedhetetlen a munkavégzéshez szükséges tárgyi eszközök megfelelő biztosítása. Ez alatt az irodaszertől kezdve a nagy értékű gépjárművekig minden értendő: a munkaállomások, a megfelelő irodai és tárgyalótermi bútorzat, a beléptetéshez és fizikai biztonságához szükséges műszaki berendezések.

A Törvényszékünk valamennyi szervezeti egységében biztosítottak a működés tárgyi feltételei, azok színvonala azonban szinte mindenhol emelhető.

Különösen a munkavégzéshez szükséges informatikai eszközökre értem ezt, amelyek, bár teljes körben rendelkezésre állnak, azonban egyre nagyobb avultsági mutatókkal rendelkeznek. Komolyabb és nagyobb volumenű beszerzésre erőforrások hiánya miatt évek óta nem került sor. A digitalizáció térnyerésével előbb-utóbb elengedhetetlen lesz a digitális eszközpark lecserélése, megújítása. Ehhez a Törvényszék önerővel értelemszerűen nem rendelkezik, továbbá már csak a beszerzés volumene is annak központi koordinálását és finanszírozását teszi szükségessé.

A jövőben nemcsak az eszközök további avulásával kell számolni, hanem azzal is, hogy a forráshiányos működési környezetben a megemelkedett energiaárak és általános kedvezőtlen inflációs környezetben kell azokat tovább működtetni. Ez azt vetíti előre, hogy többbe kerül az eszközök működtetése, továbbá a forráshiány miatt nem számíthatunk rövid időn belül jelentős megújításokra. Mindebből az következik, hogy a meglévő eszközeink kapacitását kell kihasználni, működtetésüket optimalizálni.

A digitalizáció térnyeréséhez illeszkedően szükségesnek tartom bővíteni a távmeghallgató pontokat, különösen a regionális illetékességgel eljáró Közigazgatási Kollégium épülete az, ahol ez már eddig is hiányossággént jelentkezett.

Az informatikai jellegű fejlesztések során az OBH illetékes főosztályával az

informatikai osztályunk eddig is kiválóan tudott együttműködni, a jövőben e kiváló munkakapcsolat fenntartására kiemelten kell törekednünk.

A bírák és jogi beosztású dolgozók bíróságon kívüli munkavégzését eredményesen támogatják az otthoni eszközök, laptopok, tabletek, esetleg telefonok. A korábbi vezetés is elkötelezett volt ezen eszközök minél teljesebb körű biztosítása iránt. E törekvés a jövőbeni elnök számára is kiemelt fontosságú kell, hogy legyen, arra figyelemmel, hogy a bírói munkavégzés sajátossága az otthoni eszközhasználatot mára már nélkülözhetetlenné tette.

A digitalizáció egyre nagyobb térnyerése olyan új kihívások elé állítja a jövő bíróságát és bírósági vezetőit, mint amilyen például a mesterséges intelligencia (MI) felhasználási lehetőségei. Az MI alapú beszédleíró rendszerek, szoftverek, fordító programok felhasználási lehetőségei bírósági környezetben még szabályozásra várnak, azonban minden bizonnyal belátható időn belül szinte elkerülhetetlenné válik ezek alkalmazása. Az MI alapú technológiák használata szoros összefüggést mutathat a létszámgazdálkodással is, mivel a feladatok egyszerűbben, gyorsabban, hatékonyabban végezhetőek el, következésképpen egységnyi feladat elvégzéséhez kevesebb humán erőforrásra lehet szükség. Ez különösen a jelenlegi fluktuációs helyzet miatt értékelődik fel. Túlzott elvárásokat azonban nem szabad támasztanunk az MI felé, mivel a bírósági működés lényegét, magát az ítélezést mint összetett intellektuális feladatot (elemzés, mérlegelés, döntéshozatal), nem tudja elvégezni, azonban az ehhez szükséges egyes részfeladatok teljesítésében (pl. adattárakban történő keresés, jogeset-keresés), a működéshez szükséges "kiszolgáló" feladatok ellátásában, illetve magában a bírósági igazgatásban (adattfeldolgozás és -elemzés, statisztika) hasznos segítség lehet. Így tehát az MI-vel kapcsolatos kihívás nem abban rejlik, hogy ne vegye át munkánkat, hanem sokkal inkább abban, hogy hogyan tudjuk azt hatékonyan integrálni munkavégzési folyamatainkba.

XI. A bíróságokhoz való hozzáférés

Az OBH elnökének stratégiai céljai között a bíróságokhoz való hozzáférés egyszerűsítése is szerepel. E cél magában foglalja a bíróságok működésének átláthatóságát, a bíróságok működésével kapcsolatos információk elérhetőségét, illetve a bíróságokkal való megfelelő kapcsolattartást, a kommunikáció lehetőségét, továbbá a bíróságok fizikai elérhetőségének legteljesebb körű biztosítását is.

Az elektronikus hozzáférést kiszélesítő jogszabályi változások és a digitalizáció térnyerése ellenére sem mellőzhető, hogy bíróságaink fizikai értelemben is elérhetőek maradjanak. Egyrészt a tárgyalások és meghallgatások tartásával történő ügyintézés miatt, különös tekintettel azon ügyfelekre, akik nem tudnak, vagy nem akarnak élni a digitális lehetőségekkel. Az ügyfelek megfelelő színvonalú kiszolgálását egységes arculatú, azonos ügyfélprotokoll szerint eljáró központok működtetésével látja el a

Törvényszék azokon a szervezeti egységeken, ahol ezek már kialakításra kerülhettek. Kulturált ügyfélkörnyezet várja az ügyfeleket a Veszprémi Járásbíróságon és Balatonfüredi Törvénykezési Helyen már jól működő ügyfélközpontokban. A többi szervezeti egységben ezek mintájára kerülhetnek kialakításra további

ügyfélközpontok, azzal azonban, hogy ezek kialakításához szinte valamennyi bírósági épületben felújításra, korszerűsítésre lenne szükség.

A bíróságokhoz való fizikai hozzáférés hézagmentes biztosítása megköveteli az akadálymentesítések biztosítását, további folytatását is.

A Törvényszék Vár utcai épülete kiemelt műemléki és turisztikai környezetben, a Várban található. Az épület fizikai megközelítése gépjárművel az ügyfelek és képviselőik számára a behajtás közlekedési szabályokon alapuló korlátozottsága és a parkolás megoldatlansága miatt nem lehetséges. Ez különösen azon ügyfelek szempontjából jelent problémát, akik mozgásukban egyébként is akadályoztatva vannak. A megközelítés ezen objektív akadályja olyan adottság, amin a bíróság változtatni nem tud, és amely egyébként nemcsak az ügyfeleket, de magunkat is hátrányosan érint. Felvetem annak lehetőségét, hogy a városvezetéssel a Várhoz legközelebbi parkolók esetleges kedvezményes igénybevételéről egyeztetéseket kezdeményezzünk, a bírósághoz való hozzáférés javítása érdekében.

A bíróságok működésének átláthatóságát jogszabályok és központi szabályozók rendezik, amelyeknek való megfelelés alapvető követelmény. A bíróságok működésével kapcsolatos információk az OBH által működtetett központi honlapokról, illetve magának a Törvényszéknek a honlapjáról elérhetők. Az ügyfelekkel való kapcsolattartás a perekben és nemperes eljárásokban mára az elektronikus kapcsolattartás felé tolódott el, ehhez kapcsolódóan a bíróságok működésével kapcsolatos információk megszerzése is egyre inkább ilyen módon történik. A jogkereső ügyfelek felől egyre nagyobb az igény arra, hogy bírósági ügyeiket a fizikai akadályok leküzdése nélkül, távolról intézhessék, és ugyanez az igény jelenik meg a bíróságokkal való bárminemű kapcsolat felvétele során.

A bíróságaink az elektronikus eljárásokhoz szükséges technikai felszereltséggel rendelkeznek, több szervezeti egységünkben ügyfélcentrumok kialakítása történt meg. Valamennyi bíróságon lehetőség van elektronikus iratbetekintésre, több bíróság tárgyalóterme bekötésre került a távmeghallgatások tartására szolgáló ViaVideo-rendszerbe.

Az elmúlt évek ezen fejlesztései a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény (DÁP törvény) hatályba lépése okán is nélkülözhetetlennek bizonyultak, figyelemmel arra a kiemelt tényre, hogy a bíróság maga is digitális szolgáltatásra köteles szerv.

A bíróság ügyfélbarát működése, a digitalizáció térnyerése, a bürokrácia-csökkentés szorosan összefüggő, ám egymástól függetlenül is alakuló folyamatok, melyek a bírósági szervezet működésére pozitívan hatnak, egyenként és összességében is javítják az ügyfelek bírósághoz való hozzáférését.

A bíróságok ítélkezése és igazgatási vezetése során alkalmazható technikai megoldások és technológiák biztosításához elengedhetetlen a megfelelő digitális biztonságot garantáló szabályozási környezet kialakítása, továbbá az ehhez szükséges technikai feltételek központi biztosítása. Az ügyfelek szempontjából a lehető legkönnyebben és egyszerűbben elérhető, az állam szempontjából pedig az olcsóbban működtethető technológiák előnyben részesítésére lehet számítani a jövőben. Ebbe az irányba mutat a Polgári Perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 2024. július

9-től hatályba lépett azon módosítása, mely az egyszerűsített telekommunikációs jelenlét biztosítását megteremtette.

A közeljövő egyik legfontosabb igazgatási és szakmai kihívása, hogy időben és megfelelő színvonalon készüljünk fel a digitalizáció révén ránk háruló feladatokra. A téma fontosságát a szakmai és igazgatási vezetők már felismerték, hiszen már 2024-ben sor került kollégiumi üléseken, regionális és helyi képzéseken a DÁP törvény bíróságokat érintő rendelkezéseinek oktatására.

A digitalizáció előrehaladásával az e tárgyú önképzésre és egyéb oktatásokra minden bizonnyal folyamatosan szükség lesz. Ennek során kiemelten számítok az informatikai munkatársak szakértelmére és támogatására, és azon bírótársaim tudására, akik infokommunikációs szakjogászai végzettségük és a téma iránti affinitásuk alapján tevékeny részt tudnak vállalni az oktatások során.

XII. Épületgazdálkodás helyzete

A digitalizáció térnyerése ellenére sem mondhatunk le arról, hogy bírósági épületeink a bennük folyó, társadalmi megbecsüléssel járó ítélkezési tevékenységhez méltó színvonalúak legyenek. Nemcsak a jogkereső állampolgárok megfelelő színvonalú kiszolgálása miatt szükséges ez, hanem azért is, mert bírósági épületeink egyúttal a bírák és igazságügyi alkalmazottak munkahelyéül szolgálnak. A dolgozóink szempontjából sem mindegy, hogy feladatainkat milyen körülmények között láthatjuk el.

Az ügyfelek által látogatott területek, tárgyalótermek, folyosók, kezelőirodák, ügyfélközpontok kialakítása megfelelő színvonalú, figyelemmel arra, hogy ez korábban is kiemelt szempont volt az igazgatási vezetés számára, ezért az üzemeltetési csoport ezek minél magasabb színvonalú kialakítására folyamatosan törekedett. Az elmúlt években e tekintetben megfelelő eredményeket sikerült elérni, akár olyan csekélynek minősülő, nagyobb beruházást nem igénylő intézkedésekkel, mint amilyen az egyes épületekben lezajlott bútorzatok pótlása, részleges cseréje, bútorzatok egységesítése, gyermekbarát szobák kialakítása vagy dekoráció elhelyezése.

A bírák és a bírósági alkalmazottak által használt irodák, dolgozószobák, egyéb, kiszolgáló jellegű munkakörökhöz kapcsolódó munkaterületek és helyiségek kialakítása azonban már korántsem ilyen magas színvonalú és nem is egységes. A munkavégzéshez szükséges teljeskörűen felszerelt munkaállomások valamennyi szervezeti egységben biztosítottak, a konkrét munkakörülmények azonban jelentősen eltérnek az egyes egységekben.

Általánosságban elmondható, hogy szinte valamennyi bírósági épületben felújításra, korszerűsítésre lenne szükség. Ezek megvalósítása központi pénzügyi források biztosítása nélkül nyilvánvalóan nem lehetséges, saját forrásból csak csekélyebb mértékű, rendszerint az állagmegóváshoz elengedhetetlenül szükséges beavatkozások

valósíthatók meg. Az igazgatási vezetés a Gazdasági Hivatal vezetőjével a korábbi években is eredményesen pályázott a legkülönbözőbb felújításokra, amelyek között energetikai beruházás is szerepelt (Veszprémi Járásbíróság napelem telepítése).

Az előttünk álló, feltételezhetően forráshiányos közeljövőben az igazgatási vezetők számára a pályázati lehetőségek kiaknázása jelentősen felértékelődhet, ezért mindent el kell követni azért, hogy a pályázati lehetőségeket nyomon kövessük és azokkal minél nagyobb arányban megkíséreljünk élni.

A továbbiakban az egyes épületekre vonatkozóan közép és hosszú távon felmerülő feladatokat veszem sorra.

Törvényszék épületei

A Törvényszék Vár utcai épülete a kilencvenes évek elején átfogó felújításon esett át, amelynek eredménye az akkori kor követelményeinek megfelelő bírósági épület lett. Az azóta eltelt több évtizedes használat és az idő mára nyomot hagyott rajta. Ez, továbbá az épület közvetlen környezetében évek óta tartó folyamatos építkezések, felújítások számos tekintetben indokolnának beavatkozást. Az utcafronti homlokzat a közelmúltban átesett ugyan egy felújításon, annak eredménye azonban mára már – különösen a pinceszinti részen – kevésbé látszik. A nyugati homlokzat a tetőzettel együtt balesetveszélyessé vált, rendbetétele nem odázható, ismereteim szerint annak felújítása az OBH közreműködésével napirenden van, így ez rövidtávú tervként fogalmazható meg. Általános probléma az épület alsóbb szintjein lévő irattári helyiségek fokozódó vizesedése, mely a cégbírósági irattárat is érinti. Ennek megszüntetése középtávú feladatként tűzhető ki, beleértve az ehhez kapcsolódó udvari csapadékvíz elvezetését szolgáló csatorna cseréjét is. A még ki nem cserélt nyílászárók, régi fatokos ablakok cseréje, biztonsági üvegek beépítése, a várbörtön műhelyszárny felújítása akár oktatási- és sportterem, illetve közösségi tér kialakítása céljából, kerékpár-tároló kialakítása már hosszútávú tervként jelölhető ki. Ugyancsak hosszútávon jöhet szóba a teljes fűtési rendszer felülvizsgálata, a dolgozói irodák belső felújítása, parkettázása és festése, egészséges irodabútor-program végrehajtása.

Hosszú távon felmerülhet az egykori várbörtön -2. szintjének funkcióváltással történő hasznosítása, amelyhez azonban az iratok tárolására alkalmas újabb helyiségek bevonására van szükség, továbbá, ezen szint teljeskörű felújítására. Ennek megvalósítása esetén akár komolyabb strukturális változtatás is elképzelhető épületen belül az egyes ügyszakok, részlegiek által használt területek elosztása között.

A Törvényszék Közigazgatási Kollégiuma a Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatától bérelt Völgyhíd tér 2. szám alatti ingatlanban működik. A bérlemény a napi működést megfelelően biztosítja. A beköltözés előtt, 2018-ban teljeskörű állagmegóvási és felújítási munkálatok zajlottak, az ingatlan mintegy 1300 m²-ének bírósági funkcióknak megfelelő átalakítása történt meg. A kollégiumba beosztott bírói és igazságügyi alkalmazotti létszám növekedésének eredményeként azonban mára a kollégium kinőtte a bérelt épületrészt. A 47 fősre bővült létszám elhelyezését már csak bírák és igazságügyi alkalmazottak összeültetésével lehetett megoldani, ami semmiképpen nem nevezhető ideálisnak. Ezért, már rövid távon indokoltnak tartom egyeztetést kezdeményezni az önkormányzattal az épület további

részeinek felújítás utáni bérletéről. A bővítéssel egyidejűleg gondoskodni szükséges a tűzvédelmi-, riasztó- és számítógépes hálózatok megfelelő kiépítéséről. Hosszabb távon megfontolásra érdemesnek tartom – az MNV Zrt.-vel való egyeztetéseket követően – az ingatlan állami tulajdonba vételét, vagyonkezelői szerződés kötését, amelynek megvalósulása után akár a teljes ingatlan felújítása is megtörténhet.

Ajkai Járásbíróság

Az Ajkai Járásbíróságot érintően az elmúlt években történt felújítások a napi működést kielégítően biztosítják. Rövid távon csomagátvizsgáló berendezés telepítése és kamerarendszer kiépítése merülhet fel. Középtávon a működés során felmerülő állagmegóváshoz szükséges feladatok elvégzése válhat aktuálissá. Az épület további korszerűsítésének a nem kizárólagos használatból eredő jogi akadálya van, a külső megjelenés jelentősen nem javítható, további fizikai bővítésre sincs lehetőség. Mindezek felvetik annak lehetőségét, hogy hosszú távon a kor követelményeinek megfelelő és méltó elhelyezése ennek a szervezeti egységnek egy másik épületben valósuljon meg.

Pápai Járásbíróság

A Pápai Járásbíróság felújítása a kilencvenes években zajlott le, az akkori kor követelményeinek megfelelően. Azóta állagmegóvás céljából történtek kisebb beruházások, homlokzati nyílászáró cserék, elektromos hálózat felújítása, világítótestek lecserélése, stb. A bíróság épülete jelenlegi állapotában a működést biztosítja. Rövid távon a fűtés korszerűsítése, különösen a radiátorok cseréje és a homlokzati felújítás, hőszigetelés elvégzése merülhet fel. Mivel az épület más magántulajdonban lévő ingatlanok közvetlen szomszédságában van, hosszú távon az épület fizikai biztonságát, védelmét szolgáló beruházások elvégzésére kerülhet sor.

Zirci Járásbíróság

A Zirci Járásbíróság épületén korábban lezajlott beruházások javították az épületben dolgozók komfortérzetét és minden tekintetben gazdaságosabbá tették a működtetést. További felújítás hosszabb távon realizálható, rövidebb távon a fűtésrendszer cseréje és a bútorok egységesítése merülhet fel igényként.

Veszprémi Járásbíróság

A Veszprémi Járásbíróság a Törvényszék legnagyobb ügy- és ügyfélforgalmú, legnagyobb létszámmal működő járásbírósága. Épülete több, mint két évtizede esett át komplex felújításon, az elmúlt időszakban kisebb állagmegóvások, illetve ügyfélközpont kialakítása, továbbá energetikai korszerűsítés (napelemek telepítése) zajlott. A bíróság épületének környezetét esztétikailag jelentősen emelte az elmúlt években megvalósított parkosítás. Az épülettel kapcsolatos teendők a benne dolgozó igazgatási vezetők jelzései általi rangsorolás alapján ítéltetők meg és ütemezhetők. Rövid távon a homlokzat felújítása, a személylift felújítása, a csatorna-hálózat felülvizsgálata, esetleges korszerűsítése merülhet fel. Középtávon a parkoló teljeskörű rendbetétele, burkolatának megújítása, kulturált kialakítása, az udvari

gépjárműtárolók felújítása jöhet szóba.

Tapolcai Járásbíróság

A Törvényszék illetékességi területén működő bírósági épületek közül a legrosszabb állapotban a Tapolcai Járásbíróság épülete van. Ennek okait mindannyian, akik régebb óta dolgozunk itt, jól ismerjük. Valamennyi korábbi elnök az épület komplex, átfogó felújítását tűzte ki célul, ezek megvalósítása azonban rendre elmaradt. A felújítás igénye már évtizedek óta megfogalmazásra került, amelyek tárgyában történtek is olyan fejlemények és lépések, amelyek azt az ígéretet hordozták, hogy az épület teljes felújításon esik majd át. Ezen várakozásra alapozva az elmúlt időszakban ismereteim szerint még az állagmegóvó munkálatok sem valósultak meg kellő időben, érthető okból, hiszen mindegyik vezető a komplex felújítás megvalósulásában bízott.

Ez a közelmúlta azt eredményezte, hogy az épület egyes részei, elemei közvetlen balesetveszélyessé váltak, ami miatt több alkalommal kellett beavatkozni (kéményomlás, kerítésomlás, vakolatomlás stb.) Néhány évvel ezelőtt a folyamat előrehaladt annyiban, hogy nagyszabású tervezési koncepció és kiviteli terv készült el, a megvalósításnak azonban pénzügyi forráshiány képezte akadályát. A megvalósulást nehezítették a világiárvány és az infláció okozta általános pénzügyi nehézségek, a kedvezőtlen gazdálkodási környezet kialakulása is, túl azon, hogy a Törvényszék a teljeskörű felújításhoz szükséges saját forrással nem rendelkezett.

Az előzmények, az épület jelenlegi állapota és az általános pénzügyi-gazdálkodási nehézségek ismeretében egyfajta vezetői szemléletváltás szükséges ezen épületet érintő jövőbeni döntések előkészítése és meghozatala során. Nagy volumenű és átfogó felújításra várakozás helyett el kell kezdeni az épület kisebb volumenű, de biztonságos működését lehetővé tevő megújítását, a feladatok rangsorolása során a bírák, bírósági dolgozók és az ügyfelek biztonságát kell elsődlegesnek tekinteni. Mivel az épületben nemcsak bíróság, de ügyészség is működik, a felújítás újragondolása során erre az adottságra is tekintettel kell lenni. Az elvégzendő munkálatok meghatározása és a megvalósításuk ütemtervének elkészítése során az Országos Bírósági Hivatal Műszaki Főosztályának szakmai támogatását, a kivitelezéshez pedig központi pénzügyi forrásokat kell igényelni. Ismereteim szerint a villamoshálózat felújítása már folyamatban van, a továbbiakban a mosdók átfogó felújítására, a radiátorok cseréjére és egyéb belső felújításokra kerülhet sor.

Alsóörsi üdülő

A törvényszék vagyonkezelésében lévő alsóörsi egykori bírósági üdülő hosszú évek óta használaton kívül van. A Törvényszék közösségi programok megvalósításának helyszínéül használja évente néhány alkalommal. Állaga folyamatosan romlik, felújításáról, hasznosításáról döntés annak ellenére nem született, hogy azokra voltak konkrét tervek, ezek megvalósítása azonban forráshiány miatt elmaradt. Az épület frekventált elhelyezkedésű, a Balaton parttól mintegy 150 méterre lévő, főút melletti ingatlan, egyedi adottságú természeti környezetben. Mindezen előnyös tulajdonságokra figyelemmel akár többfunkciós hasznosítása is megvalósítható lenne. A dunántúli székhelyű Törvényszékek számára regionális képzési központ lehetne,

akár a bírák és igazságügyi alkalmazottak pihenését, rekreációját is szolgálhatná üdülőként. Mindezek feltétele azonban az épület teljeskörű felújítása, amely volumenét tekintve kizárólag központi források biztosításával, az OBH támogatása révén lenne megvalósítható.

Balatonfüredi Törvénykezési Hely

A Törvényszék egyetlen olyan szervezeti formája, amely korszerű és minden igényt kielégítő színvonalú épületben működhet, a Balatonfüredi Törvénykezési Hely, a Balatonfüredi Önkormányzattal kötött együttműködés eredményeként. A törvénykezési hely kialakítása mind az alkalmazott épület technológiák, és műszaki megoldások, mind a bútorzat és esztétika szempontjából magas színvonalú, inspirálóan hathat, egyfajta példaként szolgálhat az előttünk álló épület gazdálkodással kapcsolatos tervek kialakítása, elképzelések megvalósítása során.

XIII. Pénzügyi erőforrásokkal való gazdálkodás

Törvényszékünk az Alaptörvény 25.cikk (1) bekezdése szerinti igazságszolgáltatási közfeladatot ellátó költségvetési szerv. A működésünkhöz szükséges pénzügyi fedezetet az államháztartás költségvetése biztosítja.

Gazdálkodásunk tekintetében kiemelt szerepe van a bíróságok és az Országos Bírósági Hivatal gazdálkodásról szóló 5/2013. (VI.25.) OBH utasításnak, azaz a gazdálkodási szabályzatnak, illetve magának az OBH-nak, aki a Bszi.4.§-a szerinti önálló költségvetési fejezet irányító szerve, és e minőségében a bíróságok tekintetében megtervezi és egyezteti a bíróságok évenkénti költségvetését, annak bevételeit és kiadásait.

A megelőző évek gazdálkodásának főbb adatairól az évenkénti összbírói beszámolókból nyerhettünk tájékoztatást. Ezek kirészletezése nélkül megállapítható, hogy bíróságunkra a felelős és takarékos gazdálkodás volt mindig jellemző, amit igazol az a tény, hogy még azokban az években is tudtunk megtakarítást elérni, amikor a működést jelentős és váratlan többletkiadások terheltek. Különösen kihívásokkal terhelt időszak volt ebből a szempontból a Covid időszak, amelyben a járvány elleni védekezés növelte a kiadásokat, majd az energiaválság, amely jelentősen megnövekedett rezsi kiadásokat eredményezett, továbbá a kedvezőtlen inflációs környezet, amely végső soron valamennyi dologi kiadást megnövelte.

A bíróságok működtetését egyre nehezedő feltételek között kell biztosítani, ami elengedhetlenné teszi a jövőben is a pénzügyi szabályok betartásával, felelős döntések meghozatalával megvalósuló gazdálkodást. Ebben kiemelt szerep jut a Gazdasági Hivatal vezetőjének, aki szakmai jártasságával és problémamegoldó képességével hatékonyan tudja támogatni a vezetőt a stabil gazdálkodás megvalósításához szükséges döntések és intézkedések meghozatalában.

A jövő költségvetési gazdálkodásában új elemként jelenik meg az igazságügyi alkalmazottak bérrendezésével együtt megvalósuló ún. bértömeg-gazdálkodás, ami az

előre meghatározott bértömeg változtathatatlansága okán a korábbinál még nagyobb odafigyelést, tervezést és egyeztetést igényel a személyi jellegű kifizetéseket érintő kötelezettségvállalások során.

A dologi kiadások észszerű kezelésében a korábbi években nagy gyakorlatra tett szert bíróságunk, ezt elősegíti a bírósági vezetőink takarékos gazdálkodási szemlélete, amelyre minden bizonnyal a jövőben is nagy szükség lesz. Célként ezt érintően a racionális gazdálkodást lehet kitűzni, amely a működtetéshez szükséges valódi igényekre, a kiadások szükséges mértékére és a felesleges, vagy nélkülözhető kiadások mellőzésére fókuszál.

Mindezek mellett lényegesnek tartom azt, hogy a dolgozóinknak a törvényi kötelezettség alapján járó személyi juttatások mellett a munkavégzéshez kötődő, járulékos jellegű személyi juttatások (pótlékok, utazási költségtérítés, szemüveg hozzájárulás, temetési segély stb.) fedezetét is biztosítani tudjuk.

A bíróságok forráshiányos gazdasági környezetben való működtetése a már meglévő erőforrásokkal való hatékonyabb gazdálkodás, a működés optimalizálásának a szükségességét helyezi előtérbe. Ennek felismerése a bíróság vezetőjét a működés szinte valamennyi területén költségkímélő megoldások megtalálásához segítheti hozzá, amely a felelős gazdálkodást megalapozhatja, a bíróságunk működésének pénzügyi stabilitását erősítheti.

XIV. Szervezeti és személyi integritás

A bíróság működésének alapja, hogy minden bírósági dolgozó ismeri a rá és tevékenységének végzésére vonatkozó előírásokat, és azokat betartja. A működés során elkövetett esetleges hibákért pedig vállalja annak jogi és akár erkölcsi következményeit is. Ezen alapvetés vonatkozásában nem tehető különbség az egyes előírások, vagy a szereplők között. Minden szabályt mindenkinek be kell tartania. Enélkül hiteltelenné válna ítélkező tevékenységünk egyik leglényegesebb sarokköve, amivel a bírósághoz forduló ügyfelektől jogkövetést, a normák betartását követeljük meg.

A Veszprémi Törvényszék szervezeti integritásának alapja a Szervezeti és Működési Szabályzat, amelynek a módosuló jogszabályokhoz és központi szabályozók előírásaihoz történő hatályosítása folyamatos.

A korábbi elnöki beszámolókból olvasható integritást érintő adatok örömteliek. A Törvényszékünkön bíró mentelmi jogának felfüggesztésére, ezt megalapozó büntetőeljárás kezdeményezésére nem került sor. Jogállási összeférhetetlenség bíróságainkat érintően tudomásom szerint nem áll fenn. A bíróságunkkal szemben közérdekű adat kiadása, sérelemdíj, illetve bírósági jogkörben okozott kár megtérítése, illetve munkaügyi igényérvényesítés iránt indított perek száma elenyésző. A Pevtv. alapján bíróságunk elmarasztalására ezidáig nem került sor.

Az ügyelosztási rendek megalkotására a Bszi. 8-10. §-ai, és a 6/2015. (XI.30.) OBH utasítás előírásai szerint, azok betartásával kerül sor, úgy, hogy azok megfeleljenek az integritási követelményeknek, továbbá a 6/2015. OBH utasítás 115. § (1)

bevezetésében részletezett alapelveknek (teljesség elve, absztraktság elve, állandóság és évenkéntiség elve, munkateher kiegyenlítésének elve, az alkalmazandó szabályok azonosságának elve, az ügyelosztási technikák variálhatóságának elve).

Az ügyelosztási rendek csak indokolt esetben, például személyi változások esetén módosulnak, a szakági kollégiumok véleményének és a Bírói Tanács véleményének beszerzése minden esetben megtörténik. Az ügyelosztási rendek közzététele szintén az előírásoknak megfelelő, azok az ügyfelek számára elérhetőek a kezelőirodákban és a honlapon egyaránt.

Bíráink és bírósági dolgozóink védelme szempontjából kiemelkedő jelentősége van a fizikai védelem megfelelő biztosításának. Bíróságaink ellen fizikai támadás nem történt, a biztonságos beléptetéshez és ellenőrzéshez szükséges berendezések épületeink nagyobb részében megfelelően kialakítottak, a beléptetési protokoll eredményesen működik. Mindez a dolgozók fizikai biztonságérzetét javítja. Néhány szervezeti egységünkben azonban a fizikai védelem további technikai fejlesztésére lenne szükség, ami a beléptető rendszerek korszerűsítésével, a kamerarendszerek kiépítésével, korszerűsítésével, a porta- és teremőri szolgálatok tagjainak szakirányú képzésével lenne megoldható. Az optimális helyzet az lenne, ha az ügyfél- és dolgozói terek egymástól fizikailag is teljes mértékben elkülönülhetnének, fizikai eszközök, és/vagy biztonsági kártyás rendszer kiépítésével.

A rendvédelmi szervekkel való szoros együttműködés régóta biztosított, ennek fenntartása a jövőben is kiemelt igazgatási feladat.

A fizikai védelem mellett nem elhanyagolható a bírák megfelelő jogi védelme sem, amely a jogi környezet adta szűkös lehetőségek és az előírások nem kellően egyértelmű megfogalmazása miatt nem kis kihívás napjaink igazgatási vezetői számára. Mára szinte rendszeressé váltak a gyalázkodó, valótlan tartalmú megnyilvánulásokkal teli ügyféli beadványok és egyéb megnyilvánulások. Ezek egyrészt nem méltók a bíróság tekintélyéhez, így azt sértik is, másrészt szinte tehetetlenek vagyunk ezekkel szemben. A magam részéről egyetértek és támogatom azokat a korábban felmerült jogalkotási törekvéseket, amelyek az ilyen sértő beadványok esetén hatékony jogi megoldásokat céloztak meg, a beadvány érdemi vizsgálatának mellőzését, visszautasítását, az előterjesztő bírságolását lehetővé téve.

A bírák kizárására vonatkozó szabályok széles körben ismertek, a kizárás intézésére vonatkozó előírások is, azok betartása is alapkövetelményként kell, hogy teljesüljön.

Az egyes ítélezési évekről korábban készült beszámolók részletesen számot adtak a bírák és bíróság elleni kizárási kérelmek számáról, azok intézésének módjáról és eredményéről. E vonatkozásban a magam részéről ezek intézésének egységes protokoll és elvek mentén történő intézésének szükségességére hívom fel a figyelmet.

A bírák és bírósági dolgozók helyi szintű integritás képzése folyamatos, az integritás felelőssel történő együttműködés megfelelő.

Szervezeti integritásunkhoz hozzájárul a Törvényszék belső ellenőrével való együttműködő munkakapcsolat, továbbá, a törvényszék adatvédelmi tisztviselőjének magas színvonalú munkája, amelyre a jövőben is feltétlenül szükség lesz, figyelemmel az egyre növekvő adatvédelmi feladatokra.

Az Alkotmányvédelmi Hivatal tanácsadással, oktatással járul hozzá szervezeti integritásunk megőrzéséhez.

A közeljövő aktuális kihívása az igazgatási vezetők számára a szervezeti adatfelelősök kijelölése, képzése, feladatellátásuk feltételeinek biztosítása, a bíróság közzétételi és adatszolgáltatási kötelezettségeinek szakszerű teljesítése érdekében a nemzeti adatvagyon hasznosításának rendszeréről és az egyes szolgáltatásokról szóló 2023. évi CI. tv. előírásai alapján.

XV. Kommunikáció, együttműködés a többi hivatásrenddel

A törvényszék ítélkező tevékenységén kívül legalább olyan fontos a külső és belső kommunikáció eredményessége. Fontosak a szakmai eredmények, de legalább annyira fontos ezek láttatása is.

A belső kommunikációt hatékonyan szolgálja az Intranet felületen történő információ átadás, amely gyors, olcsó, a bírák és bírósági dolgozók teljeskörű tájékoztatását biztosítja, általuk elfogadott módon.

A külső kommunikáció pontosságát, naprakész voltát több főből álló sajtóosztály munkája biztosítja. A bíróság honlapja naprakész, az ügyfeleket aktuális információkkal látja el.

Az igazgatási vezetésben gyakorlattá alakult az értekezleti rendszer, amely rendszeres időközönként, szükség esetén akár soron kívül is biztosítja a működéshez szükséges információáramlást a vezetők között. A vezetői értekezletek eredményességét nagyban elősegíti az egyes napirendekhez tartozó iratok, előkészítő anyagok előzetes megküldése, illetve a vezetői értekezleteken kiosztott feladatok elvégzésének visszamutatása. Az értekezleti rendszer bevált, fenntartása és továbbvitele feltétlenül indokolt.

A működés során felmerülő szakmai, ügyviteli kérdések megbeszélésére, egyéb kérdések megvitatására támogatandónak tartom az egyes szervezeti egységek tekintetében is a munkaértekezletek tartását, ebben a helyi, illetve szakmai vezetők, vezető igazságügyi alkalmazottak kezdeményezőkézségére számítok.

A Törvényszék kapcsolata a társszervekkel, illetve a többi jogász hivatásrenddel hagyományosan kiváló. Ez megmutatkozik egymás szakmai rendezvényeinek látogatásában, a működés során felmerülő problémák hatékony egyeztetésében és kölcsönösen kielégítő megoldásában egyaránt.

XVI. A bíróság mint közösség, munkahelyi hangulat

A bírák és bírósági dolgozók elégedettségét nagymértékben meghatározza jövedelmi szintjük, amit a vezető érdemben befolyásolni nem tud.

A pályamű elkészítésének időpontjában már ismertek a bírói illetményemelés és

igazságügyi alkalmazotti bérrendezés eddig elfogadott szabályai, amelyek azonban sem egyenként, sem összességükben átfogó életpálya reformként nem értelmezhetőek. Amennyiben a bírósági szervezetben az anyagi megbecsülés elmarad attól, amit teljesítményünk alapján elvárhatnánk, ez alapvetően determinálhatja valamennyi munkatársunk elégedettségi szintjét.

Kétségtelen, hogy a bírák és dolgozók elégedettsége nem kizárólag az anyagi megbecsülésen alapul, az komplex összetevők függvénye, amelyben fontos szerepet játszik a bírósági vezető hozzáállása.

E téren a korábbi vezetés a dolgozói igények figyelembevételére messzemenőig törekedett (egyéni élethelyzetekhez igazodó, eltérő munkaidő, vagy munkarend engedélyezése, home office engedélyezése), ugyanígy a minél jobb, családiasabb munkahelyi hangulat megteremtésére. A korábbi évekről készült beszámolók mindig kitértek az e téren elért vívmányokra (2024-ben negyedik alkalommal elnyert „Családbarát Munkahely” cím, alsóörsi családi napok, szalonnasütés, túrák szervezése, „süteménysütő verseny”, alkotói kiállítás szervezése, sportrendezvények támogatása, stresszkezelő tréningek szervezése).

A bírákra és bírósági dolgozókra történő vezetői odafigyelés remek, egyben követendő példái ezek, amelyek továbbvitelét vezetőként én magam is szorgalmazni fogom.

A bírák és bírósági dolgozók a munkakörükre előírt ismeretekkel, meghatározott kompetenciákkal rendelkeznek, amelyek összességében teszik őket alkalmassá feladataik ellátására. E készségek szintje nem végleges, azok jó része fejleszthető, a képességek javíthatók, amelyre a foglalkoztatónak és a dolgozónak egyformán érdeke törekedni. Hozzáértőbb dolgozó ugyanis jobb teljesítményre képes, ráadásul elégedettebb is, amennyiben a munkáltatótól rendszeresen pozitív visszajelzést kap. Valamennyi munkatársam jövőbeni fejlődését ösztönözni kívánom, a képességek és készségek fejlesztését támogatandónak ítélem.

A bírósági szervezetben végzett tevékenység a legtöbb munkakörben fokozott igénybevétellel jár. Ez alatt elsősorban szellemi, idegi és lelki igénybevételt értek, másként fogalmazva, munkánk révén nagyfokú stressznek vagyunk kitéve. Ezért kiemelten fontosnak tartom a bírák és bírósági dolgozók egészségének védelmét és megőrzését.

A munkahelyi egészségvédelem fontosságának és szükségességének felismerése a bírósági szervezetet érintően véleményem szerint még nem történt meg megfelelően, e tekintetben jelentősek az elmaradásaink, aminek csak egy, ám talán legfontosabb oka a központilag biztosítható források hiánya. Emiatt értékelődhetnek fel különösen a közösséget építő, megtartó programok, kezdeményezések, rendezvények, amelyek során egymás meghallgatásával, a másakra való odafigyeléssel, a személyes kapcsolódások kialakításával érhetjük el azt a harmóniát, amire kívül-belül törekszünk, és ami alapját képezheti egy nyugodt, kiegyensúlyozott munkahelyi közösségnek.

A Veszprémi Törvényszék 351 fős munkavállalói közösségéből 202 fő legalább tíz éve teljesít szolgálatot bíróságainkon, közülük 76 fő 25 év, vagy efeletti szolgálati idővel rendelkezik. A nyugdíjba vonulásokat leszámítva Veszprém vármegye bíróságain az igazságügyi alkalmazotti fluktuáció nem jelentős.

Mindez szemlélteti, hogy a munkaszervezethez való hűség nem kizárólag a pillanatnyi bérhelyzetben múlik. Szerepe van annak, ha egy munkahelyen egymás megbecsülése, tisztelete, támogatása dominál. Ezek olyan értékek, amelyekről a jövőben sem mondhatunk le.

XVII. Vezetői elveim

A fentiekből látható, hogy az elnöki feladatok rendkívül sokrétűek, azok eredményes ellátásához stabil jellembeli és kompetencia alapok szükségesek.

A jövőbeli igazgatási vezetői feladatok ellátása legnagyobb kihívásának azt tekintem, hogyan tudja a vezető a stabil értékrenden alapuló bíróságot hatékonyan működtetni folyamatosan változó körülmények között. A vezető feladata a bíróság működését érintő körülmények változásainak folyamatos figyelemmel kísérése, értelmezése, a működtetés ezekhez való hozzáigazítása. Ehhez nélkülözhetetlen a rugalmasság, a változásra és változtatásra való képesség és hajlandóság. Ellenállni olyan változásnak, ami elkerülhetetlen, hiba. Mindannyian tudjuk, hogy „Nincs más, csak változás.”

Egy dolog azonban van, amihez kompromisszumok nélkül ragaszkodnunk kell, ez pedig az értékrendünk. Stabil értékrendünk középpontjában az ember és annak szeretete áll. Működésünk alapja – tevékenységünkhöz hűen – az igazság. Az igazság „kiszolgáltatásából” álló tevékenységünk során ezen alapértékekhez szervesen kapcsolódó, azoktól elválaszthatatlan erkölcsi értékeinkhez – emberközpontúság, méltányosság, egyenlőség, a jogok biztosítása, a kötelezettségek teljesítésének előmozdítása, a tisztességesség, pártatlanság – mindvégig, folyamatosan ragaszkodnunk kell.

Az alkalmas vezető azonosul a szervezet stratégiai céljaival és irányt mutat az általa vezetett beosztottaknak. Kiemelt szerepe van a célok kitűzésében, az irányok megjelölésében, a hosszú távú stratégiák kidolgozásában, a motiválásban, és nélkülözhetetlen válsághelyzetek menedzselésében. A mindennapokban azonban akár észrevétlenné is válhat, mivel a normál napi működés folyamatainak menedzselése elsősorban a helyi vezetők és a szakmai vezetők feladata. A működés feltételeinek legoptimálisabb biztosítása az, ha mindez fel sem tűnik a dolgozóknak, a személyi és tárgyi feltételek fennállására egyfajta természetesnek vett adottságként tekintenek.

A folyamatok menedzselése megköveteli a szisztematikus munkavégzésre való alkalmasságot, az elemző és szintetizáló jellegű gondolkodást. A feladatok végzése során elsődlegesnek tartom a feladat értelmezését, a részfeladatok kiosztását, a határidők ütemezését, úgy, hogy mindeközben a feladatot ellátók együttműködnek.

Gondolkodásomra az egyszerűsítés, és nem a bonyolítás jellemző. Nem választom a bonyolultabb megoldást, ha van egyszerűbb is. Az elém kerülő ügyeket megoldani, és nem elintézni szeretem. A problémákat úgy oldom meg, és a konfliktusokat úgy kezelem, hogy megkeresem ezek okát, és azok megszüntetésére törekszem. E módszer hátránya, hogy több időt igényel, viszont előnye, hogy átgondoltabb, megfontoltabb döntés születik, végleges, vagy hosszú távra szóló, igazi és nem látszatszerű megoldást eredményez.

A problémák megoldásába, illetve a felmerülő konfliktusok kezelésébe szeretem bevonni az ezekben érintett személyeket, akiknek ezáltal lehetőségük nyílik a

megoldásban tevékenyen részt venni, felelősséget vállalni, összegzően, önmagukat fejleszteni.

Több évtizedes ítélkező tevékenységem kellően megszilárdította tárgyilagosságomat, képes vagyok objektíven látni és megítélni az elem kerülő ügyeket. Ez nemcsak szakmai értelemben jellemez, hanem igazgatási tevékenységem során is.

Ez utóbbiban igyekszem tekintettel lenni az érintett bíró, bírósági dolgozó egyéni érdekeire is, azonban, tudomásul kell venni, hogy amennyiben azok a bíróság érdekével ellentétesek, úgy a vezetőnek ez utóbbiakat kell elsődlegesnek tekintenie.

A bíróság képviselte, más szervezetekkel, más jogász hivatásrendek képviselőivel való kapcsolattartás szükségessé teszi, hogy a vezető képes legyen a másokkal való hatékony együttműködésre. Ezt elősegíti, ha a jelölt személyisége együttműködő, aki képes mások véleményét elfogadni, azt tolerálni.

Közigazgatási bíróként a több tagú tanácsban való ítélkezés során évek óta gyakorlom a közös döntéshozatalt, hasznos tapasztalatokat szereztem e téren. Közigazgatási kollégiumvezetőként a szakmai egységesség elérésére a bírói függetlenség maximális tiszteletben tartása mellett törekszem, vezetői eszköztáram is ehhez igazodik. Elsődleges a példamutatás, a meggyőzés, a konszenzusra törekvés, a mindenki számára kölcsönösen jó, elfogadható megoldások megtalálása. Ezek nélkül szakmai vezetői feladataimat eredményesen ellátni nem tudnám.

Alapvetően nyugodt, kiegyensúlyozott vagyok, tapasztalatom szerint a higgadság nagy előnyt jelent az ítélkezés során, és az igazgatási területen is nélkülözhetetlen. Személyiségem magában hordozza a konszenzusra és egyensúlyra törekvést, a harmónia megteremtésére törekszem.

A vezetői feladat elvállalását elsősorban szolgálatnak tekintem. A vezető kinevezése után már nemcsak saját, hanem beosztottjainak munkájáért is felel. A vezetői tevékenység nem válhat öncélúvá, annak mindig a szervezet, azaz a közös célok megvalósulását, a közösség érdekeinek elérését, a "közjót" kell szolgálnia.

Eddigi igazgatási vezetői munkám során azt tapasztaltam, hogy a bírósági szervezetrendszer céljait az szolgálja a leghatékonyabban, ha a dolgozók a szervezeti célokkal azonosulnak. Ehhez nélkülözhetetlen ezek megfelelő kommunikálása az irányukba. Ezzel elérhető, hogy a bírák és bírósági dolgozók tevékenysége ne külső tényezők hatására alakuljon, hanem belső meggyőződésükből fakadjon. Így lehetőség nyílik arra, hogy egyéni céljaikat, karrier elképzeléseiket úgy valósítsák meg, hogy mindeközben az egész szervezet is elérje céljait.

Munkavégzésemet és emberi kapcsolataim alakítását az őszinte és nyílt kommunikáció jellemzi, tőlem erre lehet számítani, és én is ezt várom másoktól. Személyiségemből fakadóan empatikus, és együttműködő vagyok.

Az igazságszolgáltatás emberekkel való foglalkozást jelent, amelynek során azt tapasztaltam, hogy a sikerességet elősegíti a humánus beállítottság. Ítélkező bíróként és kollégiumvezetőként is ez a hozzáállás jellemez, amelyen a jövőben sem szeretnék változtatni.

A bírósági szervezetet belülről, munkavégzésem során ismertem meg, működését átlátom, a bírák helyzetét mint ítélkező bíró, átérzem, ezáltal képes vagyok a problémák valódiságát és súlyosságát érzékelni, megérteni.

A stratégiai célok elérésén dolgoztam eddig, és ebben változás ezután sem lesz.

Tényleges ítélkező tevékenységemet a Törvényszék Közigazgatási Kollégiumában szeretném tovább folytatni, olyan mértékben, amennyire azt a vezetői feladatok ellátása lehetővé teszi.

Ahhoz azonban, hogy a Veszprémi Törvényszéket a jelen pályaműben vázolt elképzelések és vezetői elvek alapján elnökként vezethessem, kérem bírótársaim és a pályázat kiírójának egyetértését és támogatását.

dr. Horváth Tünde

Veszprém, 2025. március 10.